Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргажа 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 185 (14296) | 1976 оной августын 7, суббото | Сэн 2 мүнгэн

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫЕ ЭРИД ТҮРГЭДХЭХЭ

В. ЛЫСОВ,
КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь

Эдэ үдэрнүүдтэ республикынай хүдөөгэй ажалшад ...салгатай шалгалта ба... байна. Нийтын адууһа ... ерэхэ үбэлжэлгын үе... үбһэ тэжээлээр бардам ...рэхөөр хангахын тулада ...лхоз, совхозууд бүхыдөө ...20 мянган тонноһоо бага ...шэ бүдүүн болон 800 мян... тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхын тула эршэтэй... тэмсэжэ эхилбэ.

Байгша ондо хабар орой ...олотор хүйтэн байгаад, июль ... гандажа, зарим газар...удта ногооной ургаса хо...омхон болотор муу байгаа. ...ун энэ үедэ тарян жэг...ээр ургажа, эдеэшэжэ эхи...ээ, силосэй ургамалнуудшье ...ахагүй хуряагдахаар боло...онь Иимэ эрхэ байдалда ...лөө нютагуудта ажаһуудаг ... хүн зоноо үбһэ тэжээл ...лэдхэлгэдэ түргэнөөр эл... табижа, ажалынь ...наар эмхидхээд, бүхы ...никые бүтээсэ схэтэйгээр ...дэлгэхэ, тэжээл бэлэдхэл... габшагаи шангаар ...лха асуудал ажахынуу... хүтэлбэрилэгшэд, мэргэ...лтэдэй, партийна, советскэ ...он хүдөө ажахын органуу... мэргэжэл шадабариһаа ... дулдыдаха байна.

...э жэлдэ ажахы бүхэндэ ...э тэжээлэй найдамтай ...лгэ бии болгохын тула ... хүдэлмэрииие хэзээ хэ...йхиһээ һайнаар эмхид... шухала гэжэ КПСС-эй ...тральна Комитет нэгэн... бэшэ зааһан байна. Энэ... ямар удхатайб гэхэдэ, ... нэгэн шалтагаанһаа саб...ангайнь ургасын муу ...н ажахынуудшье үбһэ ...эл нэмэжэ бэлэдхэхэ бү...онол аргануудые бэдэр... илангаяа модо бургааһа... набша намаа суглуулха, ... намагай ногоо, ожорһо ...ха, урдань сабшагда... й эндэ тэндэ орхигдо... газарай ногоо, харгын ...хи, таряалангай хоо...урхиие, ойн соорхой, ...аг гэхэ мэтые хуу саб...а абаха эрилтэ табигда... Энэ талаар Улаан-Үдын ...ышленна предприяти...дай коллективүүд, лес...мхозууд, аймагуудай түб ... хүдэлмэришэдэй тос...удай хүн зон колхоз, ...озуудта ехэ туһа хүргэ... зэргэтэй. Үбһэ тэжээл бэ...лгэдэ олониитые эмхид... элсүүлжэ, эршэтэй ...га ажал ябуулха гээшэ ...ийна организацинуудай ... зорилго болоно. Энээнһээ ...жалан, хүдөө ажахын ... шухала кампанида х...даагүй нэгэшье хүн бай... ёһогүй.

Хурамхаанай аймагайхид ...рүүшын үдэрһөө тэжээл ...эдхэлгэ дээрэхи бүхы ...лые бүтэмжэтэйгөөр эм...эн, бултанда эрилтэ ехэ...ээр хандалгын эрхэ бай... тогтоожо шадаа. Зунай ...р гандуу байжа, эндэхи ажахынуудые бэрхэтэй байдалда оруулаа. Тиимэһээ сабшалангайнь ургаса хүлеэгдэһэнһээ муу байгаад, урид хараалагдаһан хэмжээнүүдтэ хубилалта оруулха баатан болоо. Тохёолдоһон байдалые хараада абажа, партиин райком, аймгүйсэдком аймагайнгаа бүхы хүн зониие тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулха хэмжээ саг соонь абаа. Эгээн түрүүн намаг, дооро газарай ногоо гараар сабшажа эхилээ. Предприяти, организацинуудай бүхы коллективүүдтэ тодорхой газар даалгажа, эндэһээ хэды шэнээн үбһэ абахаб гэжэ тусхай даабари үгөө. Ажахы бүхэн үбһэ хуряалгын звенонуудые олоор нэмэжэ табяа. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүн зониинь олоороо гаража хүдэлнэ. Тиимэһээл энэ аймаг һүүлэй неделиин туршада нилээд ехэ газарта үбһэ сабшаа, һүрилөө.

Бэшүүрэй аймагай ажахынууд үбһэ хуряалга, сенаж даралгые эмхитэйгээр ябуулна. Сагай уларилай һаатуулаашье һаань, августын 5-най мэдээгээр эндэ 36,9 мянган центнер үбһэн һүрилэгдөө, 5,4 мянган тонно сенаж даргдаа, 4200 центнер ногооной гурил татагдаа. Улаан-Үдын аймагай колхоз, совхозууд тэжээл бэлэдхэлгые эмхитэйгээр ябуулжа, бүхыдөө 39 мянган центнер үбһэ, 10,2 мянган тонно сенаж, 600 тонно модоной набша намаа, 2500 центнер витаминтай ногооной гурил бэлэдхэнхэй.

Захааминай аймагайхид үбһэ сабшалга, хуряалга, сенаж даралгын бүхы хүдэлмэриин хоорондонь схэ забһар гарганагүй. Эндэхид үбһэндөө хожомшог ороошье һаа, ажалаа эршэтэйгээр ябуулжа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараба. Аймагай совхозууд сенаж дараха түсэбөө дүүргээ.

Энэ жэлэй орёо бэрхэтэй эрхэ байдалда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые һайнаар эмхидхэжэ шадаад, муу бэшэ үрэ дүн туйлажа байһан коллективүүд олон. Жэшээнь, Баргажанай аймагай Бодоной совхозые абаад үзэе. Энэ багахан ажахы бүри намарһаа хойшо малай тэжээлдэ һаналаа табижа, бүхы 1492 гектар сабшалангайнгаа 400 гектарыень 2 дахин уһалаа, бүхы газартаа минеральна утэгжүүлгэ оруулаа, наг шэбхэ горитой гаргаа. Энэнэйнь ашаар сабшалангайнь ногоон яһала һайнаар ургаа. Үбһэ хуряалгын звенонуудта 86 хүн саг үргэлжэ хүдэлнэ. Мүн тэдэнэртэ ажахын малшад, мэргэжэлтэд туһалдаг юм. Тиимэһээ мүнөө эндэ 6 мянган центнер үбһэн һүрилэгдөө гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 2 дахин ехэ үбһэ абтаад байна. Жэшээнь, Д. А. Михайловай звеногой 6 үбһэшэд мүнөө 860 центнер үбһэ һүрилөөд, даабарияа үшөө 500 центнерээр үлүүлхэ уялга абанхай.

Нэн түрүүн тохёолдоһон байдалые зүбөөр сэгнэжэ, үргэлжэ наратай үдэрнүүдэй тогтохые хүлеэнгүй, сабшаһан ногоогоо сенаж болгон даража эхилһэнэй ашаар дээрэ дурсагдаһан аймагуудай ажахынууд һайн үрэ дүн туйлаа гээшэ. Энээнтэй хамта үдэр, час бүхэниие һамбаашалан, үбһэеэ саг соонь хуряана, һүрилнэ.

Гэбэшье хаа хаанагүй иигэжэ хүдэлнэ гэхын аргагүй. Республика дотор бүхыдөө тэжээл бэлэдхэлгын ябаса үшөөл һанаһанда хүрэнэгүй. Августын 5-най мэдээгээр аймагуудта бүхыдөө 47 мянган тонно үбһэн бэлэдхэгдэжэ, хараалагдаһан түсэб оройдоол 10 процентдэ хүрэбэ. Хэрбээ Бэшүүрэй, Улаан-Үдын, Захааминай аймагуудай сенаж дараха түсэбөө дүүргээд байхадань, Баргажанай, Яруунын, Сэлэнгын аймагуудай ажахынууд энэ үнэтэ тэжээл бэлэдхэлгые үшөө эхилээшье дүй.

Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын, Кабанскын болон Түнхэнэй аймагуудай ажахынууд бии байһан арга боломжоһоо һураггүй бага үбһэ, сенаж бэлэдхээд байна. Сенажан шэмэтэй һайн шанарые мэдэржэ байбашье, эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд хооһон хөөрэлдөөнһөө холо ошоногүй. Үнэтэ сагаа гээжэл байна.

Илангаяа Хэжэнгын, Зэдын, Хяагтын, Яруунын болон Хориин аймагуудай колхоз, совхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые бүришье һаа хангалтагүй муугаар эмхидхэнхэй. Жэшээнь, Хэжэнгын аймаг энэ жэлдэ 29 мянган гектар сабшалангай ногоо хуряажа абаха юм. Энэ жэлдэ эндэ ногоониинь шье һайн. Тиимэһээ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө гансашье дүүргэхэ бэшэ, тэрэнээ һураггүй ехээр үлүүлхэ аргатай. Теэд иимэ һайн арга боломжотой аад, аймаг үбһэ хуряалгаяа аалин нобшоор ябуулна. Эндэ бүхы сабшалангайнь дүрбэнэй нэгэ хуби һаял сабшагдаа нэрэтэй. Эндэхи ажахынуудта бүхы хүн зон, машина, техникэнь тон бодомжогүйгөөр, олон тоото звенонуудта таараагдашанхай. сабшаһан ногооe саг соонь хуряажа, сенаж дараха болзороо алдана. Түрүүшын үдэрһөө эндэ сабшалга хуряалга хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргагдаа. Үбһэ хуряалгын үедэ бэелүүлэгдэхэ гэжэ урид хараалагдаһан һайн хэмжээ ябуулгануудынь хүсэндөө хүргэгдэжэ шадагдаагүй.

Тэрэшэлэн Зэдын аймагай ажахынууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие ехээр удааруулжа байна. Эндэ 25 мянган гектарай ногоон сабшагдаха, хуряагдаха юм. Тэрэнэйнь ургасашье һайн. Хэрбээ үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эрид түргэдхэхэ тушаа яаралтай хэмжээ абаагүй һаа, августын тэнгһээ хойшо тэжээл бэлэдхэлгэтэй хамта таряанай ургаса хуряалгые зэргэ ябуулха баатай болохонь. Энээниие һайн мэдэжэ байбашье, аймагай зарим ажахынууд бүхы техникээ үбһэ хуряалгада үшөө табяадүй. Эндэ хүн үсөөн хүдэлнэ. Түсхайлбал, «Октябрьский» совхоз тэжээл бэлэдхэлгэдэ 700 хүниие гаргажа хүдэлгэхөөр түсэблэһэн аад, мүнөө оройдоол 100 гаран хүниие үбһэндэ табинхай. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо, «Заречный» совхоздо тэжээл бэлэдхэлгэ муугаар эмхидхэгдэнэ. Эдэ ажахынууд үнгэрһэн жэлэй хүшэр хүндэ үбэлжэлгэһөө ямаршье тобшолол хэзэгүй. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө оройдоол 100 центнер үбһэ, 35 центнер ногооной гурил бэлэдхээ.

Хура бороо орожо һаатуулна гэжэ ходо гомдожо байбашье, эндэхид бүхы техникээ дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэжэ, сенаж дараха тушаа хэмжээ абанагүй. Аймагай ажахынууд 7 мянган тонно сенаж дараха түсэбтэй аад, мүнөө оройдоол 600 тонно бэлэдхээ. Аймаг дотор бии байһан витаминтай-ногооной гурил татаха 11 агрегадуудынь схэнхидээ нэгэ халаанда хүдэлгэгдэнэ, зариманиинь эбдэржэ миин байна, сабшагдаһан ногооной саг соонь асарагдаагүй дээрэһээ ходо һаатана. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, «Заречный» болон Оёорой совхозуудай АВМ түхэлэй агрегадуудынь тус бүридөө сүүдхэдэ оройдоол 1—2 тонно ногооной гурил гаргана.

Иимэ баримтануудай мэдээжэ байбашье, аймаг дотор энээндэ ёһотой партийна сэгнэлтэ үгтэнэгүй.

Хориин, Яруунын аймагуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд гээгдэлдэ ороһон шалтагаанаа элдэб аргаар сагааруулхые һэдэнэ. Энээнһээ урагшашье ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн үгэ хэһэн хэрэг хоерынь ходо алгасахаяа һанадаг гол дутагдалтай байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Мүнөө һайн уялга абахадаа, гоё гоёор үгэеэ үгэхэдөө, тэрэнээ бодото ажалаар бэелүүлхэ тушаа эртэнһээ бодомжолхо шухала байна.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эрид түргэдхэхын тула тэндэ хүдэлжэ байһан звено, бригадануудай ажалай эмхидхэлдэхи дутуу дунданууды дары усадхаха, хүн зоной дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри шангадхаха хэрэгтэй. Ямаршье орёо зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөн гээшэ олон удаан шалгагдаһан хүсэтэ зэбсэг ха юм даа. Социалис мүрысөөнэй ёһотойл дайшалхы хүсэн байхынь тула тэрэниие олондо мэдээжэ болгожо, түрүү дүй дүршэлые, түрүүшүүлэй туйлаһан үрэ дүнгүүдые олоной дунда үргэноор дэлгэрүүлжэ байха шухала.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ тохёолдоһон гээгдэлые түргэноор усадхажа, ойрын үдэрнүүдтэ нёдондоной энэ үеынхиһөө ехэ үбһэ абажа үрдихэ гээшэ гол шухала. Гэбэшье энэ үедөө тэжээлэй шанар тухай мартажа болохогүй. Эгээл тиимэһээ үбһэ сабшалга һүрилгэ хоёрой хоорондо забһар гаргахагүй, сенаж даралгые эрид түргэдхэхэ, витаминтай-ногооной гурил татадаг агрегадуудые эгээл бүтээсэ схэтэйгээр хүдэлгэхэ тушаа бүхы хэмжээ абаха байна.

Мүн үбһэ хуряалгые түргэдхэхын тула тэрэниие миил һүрилхын хажуугаар, үбһэ суглуулан багсалдаг бүхы түхеэрэлгэнүүдые табижа хүдэлгэхэ саг ерээ. Сенаж дараха түсэбөө дүүргэпэншье ажахынууд энээнээ үргэлжэлүүлхэ ёһотой. Тиигэжэ шадабал, гансашье үбһэ хуряалгые түргэдхэжэ, силосэй ургамал хуряаха техникые саг соонь сүлөөлхэ бэшэ, мүн баһа тэжээлэй шанарые дээшэлүүлхэ, үнэтэй шэмэ шүүһысэнь һайнаар абаха арга олгогдохо байна.

Хүдэлжэ байһан АВМ агрегат бүхэниие партийна организацинууд нарин хиналта дороо абаха зэргэтэй. Нэгэшье үдэр гээнгүй тэдэниие гурбан халаанда хүдэлгэхэ, агрегат бүхэнэй түлөө харюусаха эмхидхэлшэдые оложо табиха. гурил болгохоор һайн ургасатай газар таһалжа үгэхэ байна. Тэндэ хүдэлжэ байһан механизаторнууд болон бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ социалис мүрысөөнэй гурим болоод, гол. нэмэлтэ түлөөһэнүүдэй гуримтай һайнаар танилсуулха шухала.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин үргэдхэгдэжэ эхилхэдэ, һүүлэй үедэ набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ асуудалда анхарал багаар табигдадаг болоо. Республика дотор бүхыдөө түсэбэй ёһоор 12,7 мянган тонно иимэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ аад, мүнөө оройдоол 5 мянган тонно бэлэдхэгдээ. Модо, бургааһанай ногоон намаа набша суглуулжа абаха таатай хаһын үнгэржэ байбашье, нэгэшье аймаг түсэбөө дүүргээгүй. Витаминтай тэжээл схэ болгохо энэ һайн аргые тоодоггүй дээрэһээл иимэ юумэн болоно.

Хаа хаанагүй силос даража эхилхэ саг болохонь. Мүнөө олохон ажахынууд энэ тэжээл бэлэдхэжэ эхилэнхэй. Республикын олохон ажахынуудай механизаторнууд болон кукурузашадай оролдосотой ажалай ашаар силосэй ургамалнуудай бараг һайн ургаса гаранхай. Энээниие һайнаар хуряажа абахын тула бүхы техникые саг соонь заһабарилха гээшэ схэ удхашанартай. Теэд зарим аймагууд энэ хүдэлмэриие удааруулна. Республика дотор силосэй ургамал хуряаха бүхы 1.242 комбайнай аяар 312-ынь бэлэн болгогдоогүй байһаар. Баргажанай, Хориин, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын болон Яруунын аймагуудай ажахынуудта силосэй комбайнуудайнь нилээд олонхи заһабарилагдаадүй.

Ногоон намаа зөөхэ транспортын дутаалдадаг дээрэһээ олонхи ажахынуудта силос даралга удааруулагдадаг. Урда жэлнүүдэйхидэл адли мүнөө жэлдэ арадай ажахын ондоо һалбаринуудһаа автомашинануудые хэрэгтэй соонь абажа, энэ хүдэлмэридэ табиха аргагүй байхань. Тиимэһээ ажахынуудта бии байһан бүхы автомобиль болон колесно тракторнууд, тэдэндэ шагтагалха тэргэнүүдые хаһа саг соонь бэлэн болгохо тушаа бүхы хэмжээ абаха байна. Тинхэдээ эдэ бүхы техникые үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлгэхэ гээшэ гол шухала.

Эрхим шанартай силос дарахын тула ажахынуудай мэргэжэлтэд мочевинэ эртэнһээ зөөжэ абаха, шадаал һаа ехэ силостэ карбамид холилсожо дараха зэргэтэй.

Август һарамнай — хүдөөгэй ажалшадай эгээл халуун хүдэлмэриин хаһа. Эгээл энэ үедэ хэды ехэ эбтэй эетэйгээр, эмхидхэл һайнтайгаар хүдэлһэнһөөнь ерэхэ жэлэй малай үбэлжэлгын хуби заяан дулдыдаха, энээнһээ уламжалан бүхы мал ажалай амжалта дулдыдаха байна. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээ габшагай шангаар үнгэргэжэ, тэрэнэй ашаар табан жэлэй удаадахи жэлэй түсэб, даабариие амжалтатайгаар дүүргэхэ найдамтай үндэһэ һуури табиха гээшэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй уялга болоно.

Поликарп Данилович Вторушин Кабанскын совхозой бэрхэ механизаторнуудай нэгэниинь юм. Мүнөө витамин ехэтэй ногооной гурил бэлдэхэ түхеэрэлгэнүүдые һайнаар хүдэлгэнэ. Тэрэнэй даадаг бригадын коллектив мүнөө жэл 300 тонно ногооной гурил бэлдэхээр уялга абанхай. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула оролдонод. Гурбан халаан соо АВМ-0,4 агрегадуудаа хүдэлгэжэ, нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кабанскын совхозой механизатор П. Д. Вторушин.

Е. ЧЕРНЫШОВОЙ фото.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ, НООҺО, ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАХА ТАЛААР БАЙГША ОНОЙ ГУРБАН КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБЭЙ ХЭР ДҮҮРГЭГДЭЖЭ БАЙҺАН ТУХАЙ

1976 оной августын 2-ой мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	мяхан	һүн	нооһон	үндэгэн
Баргажанай	40	65	113	—
Баунтын	36	59	—	—
Бэшүүрэй	34	77	78	—
Зэдын	34	70	94	100,4
Яруунын	38	74	82	—
Загарайн	32	69	55	—
Захааминай	39	73	70	—
Кабанскын	59	69	—	—
Хэжэнгын	27	72	90	—
Хурамхаанай	44	64	71	—
Хяагтын	26	74	78	—
Мухар-Шэбэрэй	39	76	93	—
Ахын	4	61	104	—
Прибайкалиин	66	80	—	—
Хойто-Байгалай	36	110	—	—
Сэлэнгын	34	70	91	—
Түнхэнэй	38	69	40	3,2 дахин
Улаан-Үдын	54	83	103	97
Хориин	31	68	85	81

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛҺААР

«Авангард» колхозой һаалишад гүрэндэ һү тушааха III кварталайнгаа түсэб һараар уридшалан дүүргэбэ. Улаан-Үдэ городой һүнэй заводто бүхыдөө 4.730 центнер һү эльгээжэ, нёдондоной энэ үеынхиһөө 450 центнер һү ехээр худалдаба.

Кварталай түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ Барыкинай һаалиин гүүртын коллектив горитой хубитаяа оруулаа. Энэ фермын һаалишад үнеэн бүриһөө 1.400 килограмм һү һаажа, хараалһан зорилгоёо бэелүүлээ. Түрүү һаалишад Т. Грудинина, А. Булдакова, Е. Емельянова гэгшэд мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Мүнөө колхозой һаалишад III кварталай дүүрэтэр гүрэндэ үшөө 1.000 центнерһээ бага бэшэ һү худалдахаар шиидэнхэй ажаллана.

Н. АНИСИМОВ.
Улаан-Үдын аймаг.

Кукуруза тарина

ТАШАУЗ. (ТАСС). Туркмениин эгээн хойто нютагуудай — Ташаузай оазисай механизаторнууд кукуруза хоёрдохёо тарижа эхилээ. Эртын овощ ба бусад ургамалнуудһаа сүлөөрһэн түрүүшын хэдэн зуугаад гектарай хүрьһэндэ үрэһэн таригдаад байна. Мүнөө область доторхи гурбан мянган гектарта кукуруза зундаа тарихаар хараалагдана. Энэнь — тэжээлэй нөөсые нэмээхэ шухала нүхэсэл болохо.

Таряа хуряалгада хэр бэлдэнэт?

ТҮГЭС БЭЛЭН

Бодоной совхозой механизаторнууд хабарай тарилгын һүүлээр ороохо таряа хуряалгада хүдэлгэгдэхэ оньһон техникээ заһабарилжа эхилээ һэн. Тэдэнэр энэ хүдэлмэриеэ августын 1 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Таряа хуряалгын үедэ хүдэлгэгдэхэ «СКД-5» түхэлэй 10 комбайн, «КС-1,80» түхэлэй силосэй ургамалнуудые хуряадаг 4 комбайн, «ЖВН-6» түхэлэй 8 жатка энэ хугасаа соо бэлэн болгогдохо ёһотой юм.

Заһабарилгын бүхы хүдэлмэриие ажахын инженер Юрий Якимович Коновалов ударидаһан байна. Хүдэлмэринь габшагай шангаар ябуулагдажа, графигаа уридшалан июлиин 25-да бүхы техникэнь заһабарилагдажа, бэлэн болгогдоо. Ажалайнь шанар һайн гэжэ элирүүлэгдэбэ. Заһабарилагдаһан оньһон техникэнь совхозой МТМ-дэ хуряалгада гараха болзороо «хүлеэжэ» байнхай.

Энэ хүдэлмэридэ дүршэл шадабаряар баян механизаторнууд Борис Кузьмич Питеркаев, Михаил Андреевич Мельников болон бусад бүтээсэ ехэтэй ажалай үльгэр жэшээ залуу нүхэдтөө харуулан хүдэлөө. Тэдэнэр үдэр бүриин даабариие һайн шанартайгаар, үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

Байгша ондо Бодоной совхозой механизаторнууд хамтадаа 1800 гектарай ороохо ургамалнуудые, 250 гектар талмайн «полиин хатаниие» хуряаха юм. Тэдэнэр мүнөө нийтын малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Д. ГАРМАЕВ,
манай корр.

Баргажанай аймаг.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

КАБАНСКЫН АЙМАГАЙ ҺУНГУУЛИИН БАБУШКИНСКА 98-дахи ОКРУГҺОО БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДЫЕ ҺУНГАХА УДЭР ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха Дүримэй 99-дэхи статьягай үндэһөөр Кабанскын аймагай һунгуулиин Бабушкинска 98-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадые 1976 оной сентябриин 26-да, воскресенидэ, һунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной августын 6.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ БА ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ РСФСР-эй ГАБЬЯАТА ХЭЛХЕЭ ХОЛБООШОН ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хэлхеэ холбооной талаар габьяатай байһанайнь түлөө **РСФСР-эй габьяата хэлхеэ холбоошон** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Арутюнов Артур Николаевичта — СССР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын главна управлениин начальник, коллегиин гэшүүн.

Вулах Исаак Григорьевичто — Прохладненска районой хэлхеэ холбооной узелай начальник Кабардино-Балкарай АССР.

Пашнин Ион Дмитриевичтэ — «Комилеспром» гэжэ бүхэсоюзна ой модоной промышленна нэгэдэлэй тоололгын техникын ба хэлхеэ холбооной таһагай ахалагша инженер.

Тимофеева Вера Ананьевнада — Буряадай АССР-эй хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин таһагай начальник.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1976 оной августын 5.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР И. В. КУЧЕНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын автомобильна транспортын зургаанда олон жэл соо амжалтатай һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Буряадай транспортна управлениин пассажирска 3-дахи автопредприятиин начальник нүхэр Иван Васильевич **Кученовые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной августын 3.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР И. А. ДИМОВАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын совет органуудта удаан саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй инструктор нүхэр Нина Алексеевна **Димовае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной августын 3.

135 МИЛЛИОН ХҮН ГАР ТАБИБА

Стокгольмско шэнэ уряада гар табюулха кампанида туһалха республиканска, хизаарнуудай ба областной олониитын комитедүүдһээ Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедтэ ороһон мэдээнүүдэй ёһоор, августын 1-нэй байдалаар Советскэ Союзай 135 миллион 678 мянган гражданин дурсагдаһан уряада гар табяад байба.

Энээндэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадуудай, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнуудай гарнуудаа табиһан ушар тус кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ зориг бадаруулма урмашал үүсхээ. Энэ хадаа бүхы арадуудай хоорондын эб найрамдал ба харилсаа холбоо бэхижүүлхын тула КПСС-эй, Совет гүрэнэй зүгһөө халуун анхаралай хандуулагдадаг байһанай, шахардуу байдалые бодото дээрэнь һулаарууулха, тогтууритай, болюулагдашагүй болгохо гээд эрмэлзэдэг байһанай шэнэ гэршэ болоно гэжэ совет хүнүүд, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал мандуулхын түлөө тэмсэлшэд тоолоно.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряада гар табилга үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

ФЕРМЭНҮҮДТЭ—ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ

Хүдөө нютагуудай ажалшад ороохо таряа хуряахатай хамта, нийтын адууһа малда садхалан үбэлжэлгэ бэлдэжэ байна. СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэһэнэй ёһоор, августын 2-ой байдалаар, ороной колхозууд, совхозуудта 48,7 миллион гектарай таримал ба хээрын ногоон нэгэдэхеэ сабшагдаад байба. Энэнь түсэбэй 72 процент болоно. 79,1 миллион тонно үбһэн сабшагдажа абтаа. 51,5 миллион тонно сенаж дарагдаа, 3,2 миллион тонно ногооной гурил бэлэдхэгдээ.

Ажахынууд үбһэ ногоо сабшажа, бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдые бэлэдхэжэ үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

КОМБИНАДТА—ГУРБАН ТУГ

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай коллектив габшагай һайн ажалаараа бүхы республика дотороо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын оной түрүүшын хахадай социалис мүрысөөндэ РСФСР-эй адли үйлэдбэритэй предприятинуудай дундаһаа энэ комбинадай коллектив эрхимлэжэ, Россиин Федерациин текстильнэ промышленностиин министерствын, энэ һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэбэ.

Предприятиин ажалшад жэлэй түрүүшын хахадай туршада валовой продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбтэ даабаряа холо үлүүлһэн байгаа. Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин болон продукциин шанар һайжаруулха талаар баһал һайн дүнгүүдтэй гараа. Тиигэжэ Октябрьска районой, мүн Улаан-Үдэ хотын предприятинуудай дунда онсо шалгаржа, КПСС-эй горкомой болон горсоведэй гүйсэдкомой, мүн партиин Октябрьска райкомой ба райсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан тугуудта хүртэһэн байна.

Нарин сэмбын комбинадай ажалшад жэлэй хоёрдохи хахадта бүри эршэтэйгээр хүдэлжэ байнхай. Предприятиин цех, участок бүхэнэй коллективүүд июль һарын үйлэдбэриин түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Тус комбинадай хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ хойшо 1 миллион 700 мянган түхэригэй продукци долоо һарын түсэбһөө үлүү худалдаһан байна.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй эршэ энэ комбинадта улам шангадана.

В. БАЛЬЖАНОВ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөнэй үедэ шэнэ олон үүсхэл гаргагдажа, дэмжэгдэжэ байһаар. «Эрхим шанарай табан жэлдэ — бита найдабарита ажал» гэһэн Москвагай түрүү предприятинуудай коллективүүдэй үүсхэл республика доторнай үргэнөөр дэмжэгдэә.

ЛВРЗ-гэй В. П. Челмодеевэй, Н. И. Викторовэй, нарин сэмбын комбинадай В. Ф. Дмитриевагай даадаг бригаданууд энэ үүсхэлые республика дотороо эгээл түрүүлэн дэмжэжэ, иимэ уряатайгаар ажаллаха гэжэ шиидэһэн байна. Мүнөө тэдэнэй уряагаар иимэ мүрысөөн завод, фабрика бүхэндэ дэлгэрбэ.

Москвагай Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводто «Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй туһаламжа, дэмжэлгэ» гэһэн уряа соносхогдоһон байна. Республикымнай промышленностиин, транспортын предприятинуудай коллективүүдэй дунда энэ үүсхэл мүн лэ халуунаар дэмжэгдэә. Хүдэлмэришэдэй гаргаһан үүсхэлые дэмжэн хүгжөөхэ, хубиин түсэб, социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһа хүргэхэ байһанаа инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд мэдүүлнэ.

Тэдэнэр өөһэдөө эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха, социалис мүрысөөндэ хабаадаха болоо. Тиигэжэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин холбоо барисаан, туһалалсан ажаллалга улам хүгжэхэ, бэхижэхэ юм. Зохёон байгуулха ажал дүүргэдэг эдэбхитэйшүүлэй бригада, бүлэг болон инженер, технигүүд ба хүдэлмэришэд хамтаржа, уралан нарижуулгын үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлнэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха зүб онол арга бэдэрэн хэрэглэнэ.

Эдэбхитэйшүүлэй бригада, бүлэг болон хамтаржа, уралан нарижуулгын хэрэгтэ хабаадалсаха хүдэлөөн баяжуулагдажа, шэнэ шэнжэтэй болоо. «Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй туһаламжа, дэмжэлгэ» гэһэн уряатай социалис мүрысөөн энээниие гэршэлэн харуулна.

Иимэ уряатайгаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөн тухай доро толилогдоһон материалнууд дотор хэлэгдэнэ.

ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛДЭ — ИНЖЕНЕРЭЙ ТУҺАЛАМЖА, ДЭМЖЭЛГЭ

Байгал далайн хойто эрьедэ, Курлы хушуунда томо порт байгуулагдажа байнхай. БАМ-ай барилгын ашаан эндэ асарагдана. Энэ жэлэй навигациин түрүүшын һарада нилээд ехэ ашаан зөөгдөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Курлы причал.

ТАСС-ай фотохронико.

Научно-техническэ революциин амжалта, экономикэдо общества ажабайдалай али бүхы талануудта тэрэнэй нүлөөнь имагтал эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэл оролдолгоор хангагдаха бэшэ бшуу. Түүхэтэ удха шанартай энэ хэмжээ ябуулгада ниитын үйлэдбэриин бүхы хүдэлмэрилэгшэдые, ажахын зургаанай бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулха гэшэ улам бүри ехэ үүргэтэй боложо байна.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэлһээ.

Бульдозерист Иван Телятников наһаар залуушье һаа, ажалдаа оролдосотойгоороо коллектив соогоо мэдээжэ болонхой. Даалгагдаһан хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, урагшаа һанаатай энэ хүбүүн социалис уялгаа болзорһоо урид дүүргэхые оролдожо байдаг.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ГОЛ ШЭГЛЭЛЫНЬ — ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ

Научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай үндэһэ һуури дээрэ ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха эрилтэ социалис мүрысөөнэй гол шэглэл болонхой.

Шэнэ техникэ, түрүү технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха, автомат аргаар зэбсэгжүүлхэ, алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахиха, продукциин шанар һайжаруулха гэһэн партиин XXV съездын шиидхэбэриие бэелүүлхын тула мүрысөө эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ шухала юм. Тиимэһээ хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые олоор хабаадуулха хэрэгтэй. Инженер бүхэн социалис мүрысөөнэй техническэ хүтэлбэрилэгшэ болохо ёһотой.

Мүнөө үеын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө эдэбхи үүсхэл гарган ажаллахаһаа, социалис мүрысөөндэ хабаадалсахаһаа гадна, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дэмжэхэ, хүгжөөхэ уялгатай болоно. Тэдэнэй энэ эдэбхи үүсхэлые дэлгэрүүлхэ олон онол арга, харгы зам бии гээшэ. Шэнэ үүсхэл саг соонь обёорхо, түрүү дүй дүршэл согсолхо, хүдэлмэришэдые уралан нарижуулгын ажалда, экономическа һуралсалда хабаадуулха олон арга бии.

Научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ уралан нарижуулагшад, ухаалан зохеогшод ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Республикымнай ухаалан зохёогшодой, уралан нарижуулагшадай тоо һүүлэй табан жэлэй туршада 500 шахуу хүнөөр олошороо. Харин үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн дурадхалнуудайнь тоо 2290 дурадхалаар нэмэһэн байна.

Түрүү дүй дүршэл согсолжо, бүгэдын шадабари болгохо, үнэтэ үүсхэлнүүдые саг соонь обёорхо, дэмжэхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дүүргэдэг үүргэ тон ехэ.

Табан жэлэйнгээ түсэбые 3 жэл 8 һара соо дүүргэхэ гэһэн нарин сэмбын комбинадай Валентина Дмитриевагай гаргаһан үүсхэлые хэдэн арбаад мянган залуу хүдэлмэришэд дэмжээд, табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абанхай. Предприятинуудай инженер, технигүүд хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлыень дэмжэһэн, социалис уялга абахадань туһаламжа үзүүлһэн байна.

Промышленна предприятинуудай олон инженер, технигүүд социалис мүрысөөндэ оролсожо, техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ асуудал амжалтатайгаар шиидхэнэ. «Инженер, техник бүхэндэ — эдэбхи үүсхэлэй хубиин түсэб» гэһэн уряатай мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Прибор бүтээлгын, авиационно заводуудай, ЛВРЗ-гэй, Зэдын комбинадай, үйлэдбэриин «Бурмясопром» нэгэдэлэй, «Бурятэнерго» управлениин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд иимэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Предприятинуудай мэргэжэлтэдэй дунда социалис мүрысөө үүсхэһэн авиазаводой инженернүүд зохёон байгуулхы ажалай эдэбхи үүсхэлэй паспорттай юм. Техническэ дэбжэлтэ, эрдэм техникын туйлалта үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга хэрэглэхэ талаар ямар туһаламжа тэдэнэй хүргэһэниинь, ямар дурадхал оруулһаниинь энэ паспорт соо бэшэгдэдэг юм.

Техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхын, үйлэдбэринингөө арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхын тула заводой цехүүд, таһагуудай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ шэнэ гурим байгша оной эхиндэ баталан абтаа. Заводой бүхы инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй 94 процентнь техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ хабаадалсана.

Үйлэдбэриин техникэ, технологи нарижуулха талаар аша туһатай хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын түлөө мүрысөө прибор бүтээлгын заводой инженернүүд, технигүүдэй дунда дэлгэрэнхэй. Эндэ эдэбхи үүсхэлшэдэй 20 бригада эмхидхэгдэһэн юм. Инженер Именохоев, хүдэлмэришэд Савин, Андреев, инженер-конструктор Михедов, Фролова гэгшэдһээ бүридэһэн бригада детальнуудые шэнэ аргаар болбосоруулха дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 17,0 мянган түхэригэй алмалта хээ.

«Теплоприбор» заводой эдэбхитэй хүдэлмэришэд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө туһаламжа, дэмжэлгээр шэнэ техникэ тодхохо, үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомат аргаар зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр хамтынгаа хүсөөр олон шухала дурадхалнуудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээ. Жэшээлхэдэ, шудхалгын цехэй начальник Ю. Г. Ильков, инструментальна цехэй слесарь Н. И. Аносов приборой конструкци нарижуулха онол арга бэдэржэ байна. Инженер Поломошных, слесарьнүүд Алексеев ба Доржиев гэгшэдһээ бүридэһэн бригада приборнуудай гальвано хушалта хэхэ участогай электрын автоматика нарижуулха арга олгоо. Заводто эмхидхэгдэһэн эдэбхи үүсхэлшэдэй 32 бригада шэнэ техникэ тодхон ашаглаха, үйлэдбэриие нарижуулха, продукциин шанар һайжаруулха арга зам бэдэрэн хэрэглэнэ.

«Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй туһаламжа, дэмжэлгэ» гэһэн мэргэжэлтэдэй гаргаһан үүсхэлэй удха шанар сэгнэшэгүй ехэ байна. Промышленностиин, транспортын предприятинуудан инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь энэ мүрысөөндэ оролсожо, хүдэлмэришэдэй социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь техническэ туһа хүргэдэг болоо.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой ахамад технологой таһагай мэргэжэлтэд Москвагай предприятинуудай энэ үүсхэлые дэмжээд, заводой хүдэлмэришэдтэ техническэ туһа хүргэхэ саг үргэлжын комисси байгуулха тухай бүхы инженерно-техническэ хүдэлмэришэдтэ хандаһан байна. Тэдэнэр үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха талаар хүдэлмэришэдэй оруулһан дурадхалнуудые дэмжэнэ, техническэ бодото туһа хүргэнэ. Авиационно, прибор бүтээлгын заводуудай, нарин сэмбын комбинадай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ үүсхэлыень һайшаан дэмжээ. Тэдэнэр энэ үүсхэлые техническэ, эмхидхэлэй, экономическа талаар хангаха уялгатай болоно. Үнэхөөрөө хүдэлмэришэдэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын, һайн шанартай продукци бүтээхын тула үйлэдбэриин эмхидхэл нарижуулан һайжаруулха, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ, конструкторска зүб шиидхэбэри олохо, технологиин зарим гурим хубилгаха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэ асуудал хэн шиидхэхэ ёһотойб? Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд гэжэ нэгэ үгөөр харюусахаар.

Хүдэлмэришэдэй гаргаһан үүсхэл хүгжөөн дэлгэрүүлхэ шухала. Эндэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй туһаламжа, дэмжэлгэ аргагүй хэрэгтэй ха юм. Тиимэһээ «Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй дэмжэлгэ, туһаламжа» гэһэн уряатай социалис мүрысөөн бүхы инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэржэ байна.

С. БАРДАМОВА.

ХАМТЫН ХҮСӨӨР

Мүнөө үеын экономическа гол зорилго дүүргэхэ хэрэгтэмнай социалис мүрысөөн ехэ үүргэ, нүлөө үзүүлнэ гэжэ ойлгонобди. Заводоймнай хэдэн түрүүшүүл табан жэлэйнгээ түсэбые 3 жэл 7 һара соо дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Түрүүшүүлэй гаргаһан энэ үүсхэлые олон хүдэлмэришэд һайшаан дэмжэһэн байна. Заводоймнай бүхы хүдэлмэришэдэй 92 процентнь коммунис ажалай түлөө мүрысөөндэ оролсонхой, инженер, технигүүдэй 77 процентнь эдэбхи үүсхэлэй хубиин түсэбтэй юм.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай захилые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэнэбди. Манай завод хоёрдохи табан жэлэй Октябрьска Революциин нэрэмжэтэ Благовещенскэ ба хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлгүүдэй Улаан-Үдын заводуудай коллективүүдтэй мүрысэнэ. Би энэ заводой электро-гагнууршан Барлуковтой мүрысэнэб.

Имагтал мүрысэжэ ажаллахада амжалта туйлагдана. Дутуу дутагдалнууд элирүүлэгдэнэ. Тиимэһээ бидэнэр, хүдэлмэришэд «Хүдэлмэришэнэй эдэбхи үүсхэлдэ — инженерэй дэмжэлгэ, туһаламжа» гэһэн уряа ехэтэ һайшаанабди. Тэдэнэрэй бидэнэртэ саг соогоо туһа хүргөөд, технологическа орёо асуудалнуудые шиидхээд байбалнь, манай ажал ехэ урагшатай байха.

Конструктор, технолог, мастер, цехэй начальнигуудай дэмжэлгэ, туһаламжа хүдэлмэришэдтэ ехэл хэрэгтэй гээшэ. Манай заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хоорондоо мүрысэнэ.

Манай коллектив хоёрдохи жэлээ БАМ-ай захил дүүргэнэ. БАМ-да эльгээгдэхэ судна, баржануудые энэ жэлдэ бүтээхэбди. Тиихэтээ хамта ондоо продукци үйлэдбэрилхэбди. БАМ-ай харюусалгатан захил саг соонь дүүргэхын тула үйлэдбэреэ нарижуулха, продукциин шанар һайжаруулха арга боломжонуудаа хэрэглэхэ уялгатайбди.

Бидэнэр социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй, эдэбхи үүсхэл гарган ажаллаһанай ашаар гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудаа дүүргэхэбди. Энэ хэрэгтэмнай инженер, технигүүд ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэй энэ туһаламжа саашадаа бүри тодорхой һайн, бүри аша туһатай болог лэ гэхэ байнабди.

В. КУШНАРЕВ,
судна бүтээлгын заводой бригадир.

ТОДОРХОЙ ҺАЙН ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛХЭБДИ

Манай заводой хүдэлмэришэдэй диилэнхи олониинь залуушуул юм. Хүдэлмэришэдэймнай дунда зэргын наһан 26 болоно. Тэдэнэрэй олонхинь дунда һургуулитай. Юрэнхы һайн эрдэмтэй, техническэ бэлэдхэлтэй хүдэлмэришэдтэй суг хүдэлхэдэ һайн, ажал урагшатай байна. Тэдэнэртэ тусхай техническэ эрдэм, шадабари нэгэ бага дуталдана.

Эрдэмээ хүдэлмэришэдтэй хубаалдаха, техническэ зүб шиидхэбэри олохо хэрэгтэнь бидэнэр, инженернүүд хүдэлмэришэдтэ туһалнабди. Заводоймнай хүдэлмэришэд олон шэнэ үүсхэл гаргана. Табан жэлэйнгээ хубиин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан хүдэлмэришэд яһала олон.

Олон хүдэлмэришэд социалис уялга абахынгаа урда инженернүүдтэ туһа хүргэхыень хандадаг. Бидэнэр энээниие ехэ зүб дээрэ тоолонобди. Юуб гэхэдэ, нэгэ зарим хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар юу хэхэ, хэды зэргээр бүтээсэеэ дээшэлүүлбэл, даабаряа болзорһоонь урид дүүргэжэ шадахабиб гэжэ зарим ушарта һайн мэдэнэгүй. Цехүүдэй инженер, технигүүд, экономистнууд тусхай тоололго хэнэ, али нэгэ хүдэлмэришэнэй ямар арга боломжотой байһые элирүүлжэ үгэнэ.

Манай заводой инженер, технигүүд хүдэлмэришэнэй уялга абахынь урда туһаламжа үзүүлхэ, тоололго ба шэнжэлгэ хэхэ хэрэгые зүб дээрэ тоолоно. Тиимэһээ хүдэлмэришэд уялга абаханайнгаа һүүлээр бэшэ, харин абахынгаа урда тээ мэргэжэлтэдтээ хандажа, һанал бодолоо андалдан хөөрэлдөөд, саашанхи түсэбөө элирүүлээ һаань, бүри аша туһатай байха һэн гэжэ һананабди.

Хүдэлмэришэдэй болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондохи техническэ харилсаа холбоо бэхижүүлхэ, ашаг үрэтэй болгохо хэмжээн хараалагдаад, бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Тиигэбэл хүдэлмэришэн бүхэн, инженер, техник бүхэн өөрынгөө харюусалга, уялга һайн мэдэрхэ болоно.

Иимэ холбоо барисаа улам хүгжөөн бэхижүүлһэнэй, хүдэлмэришэдтэ тодорхой һайн туһа хүргэһэнэй ашаар үйлэдбэринингөө арга боломжо хүсэдөөр хэрэглэхэ, продукциингаа шанар һайжаруулха болонобди. Хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые хүгжөөн дэмжэхэ, тэдэндэ техническэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй социалис уялга, эдэбхи үүсхэлэй түсэб доторшье бэшээтэй юм.

Бидэнэр саашадаа энэ социалис мүрысөө бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэбди. Инженер, технигүүдэй табан жэлэй жасада оруулһан туһа нэмэри тодорхойлходоо, хүдэлмэришэдэй үүсхэл хэр зэргэ тэдэнэй дэмжэһэниинь, техническэ ямар туһаламжа үзүүлһэниинь хараада абтаха юм.

Заводой коллективэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн хэдэн шэнжэ шанартай гэхээр. Продукциин шанар һайжаруулха, табан жэлэй хубиин түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал гэһэн уряада зорюулагданхай. Мүнөө энэ мүрысөөн хүдэлмэришэд болон инженер, технигүүдэй техническэ холбоо барисаанай түлөө гэһэн уряагаар баяжуулагдаба. Эдэ бүгэдэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдана.

Я. ЕРМОЛОВ,
прибор бүтээлгын заводой инженер.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводто бүтээгдэн гаргагдаһан халуунние шалгаха приборнууд орон доторнай болон хилын саана мэдээжэ болонхой. Энэ заводой продукци дэлхэйн 60 гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ.

Энэ предприятиин бүтээһэн табан түхэлэй датчик-реледэ Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдонхой. Арбадахи табан жэлэй үедэ заводой бүтээн гаргадаг гол продукци болохо 38 янзын элдэб зүйлнүүд Шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдахаар хараалагдана.

Продукциин шанар һайжаруулхын тулада заводто ехэ юумэн хэгдэжэ байнхай. Приборнуудые али бүхы талаарнь шалгаха тусхай лаборатори байгуулагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын участогай ОТК-гай хинагша, комсомолка Лидия Бурлакова.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ САГ СООНЬ ДЭМЖЭХЭ

Таатай зохид, һайхан хубсаһа хунар оёжо, худалдан абагшадые баясуулха гээшэ манай оёдолшодой зорилго. Энэ хүсэл эрмэлзэлнай заримдаа бэелүүлэгдэнэгүй гэжэ уншагшад мэдэнэ ёһотой.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэмнай социалис мүрысөөн ехээр нүлөөлнэ гээшэ. Үнэхөөрөө социалис мүрысөөнэй үедэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабари, анхарал, оролдолго элирнэ ха юм. Мүрысэн ажаллахадаа шэнэ үүсхэлнүүдые хүдэлмэришэд гаргана.

«Шанарай отличник» Даша Собенникова, «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» Вера Быкова, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат Груша Томская, Полина Бабкина партиин XXV съездын шиидхэбэридэ бодото ажал хэрэгээрээ харюусаха гэжэ шиидээд, үйлэдбэриин нормые 7 процентээр дээшэлүүлхэ, эрхим шанартай продукци бүтээхэ уялга абаһан байгаа.

Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэнэй, түрүү онол арга хэрэглэһэнэй, ажалай сагые зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ гэжэ тэдэнэр реалһан байна. Үйлэдбэримнай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд оёдолшодой энэ үүсхэлые зүбөөр сэгнээ, саг соонь дэмжээ. Мастер, технологууд, цехүүдэй начальнигууд коллективүүдэй суглаа үнгэргэһэн, энэ үүсхэлые дэмжэхэ тухайнь хүдэлмэрилэгшэдтэ хөөрэжэ үгэһэн юм. Оёдолшод түрүү нүхэдэйнгөө жэшээгээр ажалайнгаа нормые 5—10 процентээр дээшэлүүлхэ байһанаа мэдүүлбэ. 200-аад оёдолшод дээшэлүүлэгдэһэн нормын ёһоор ажаллана.

Комсомолой гэшүүн Нина Быкова 3—4 мэргэжэл шудалхыень залуу хүдэлмэрилэгшэдөө уряалаа. Тэрэнэй энэ уряае 100 гаран залуушуул дэмжэһэн байна. 60 залуу басагад хоёр, 30 оёдолшод 3—4 мэргэжэл шудалаа. «Залуу эрхим оёдолшо» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө залуу хүдэлмэрилэгшэд мүрысэнэ.

Материал, бүд гамтайгаар хэрэглэхэ, уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Туршалгын цехэй хүдэлмэрилэгшэ Мария Архипова, технолог Валентина Кузьмина ватна хүүртиг эсхэхэ шэнэ арга дурадхаһан юм. Энэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 3000 метр гадар, 2.170 метр дотор бүд алмагдаа. Оёдолшод Екатерина Николаева, Надежда Александровская, Даша Собенникова, залуу нүхэд Оля Осипова, Таня Ярулина уралан нарижуулгын хэдэн дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд бэе бэедээ туһа хүргэн, үйлэдбэридэ аша туһатай дурадхалнуудые нэбтэрүүлнэ, алмалта хэнэ. Инженер, технигүүд хүдэлмэришэдэй гаргаһан шэнэ үүсхэл, үнэтэ дурадхалнуудые обёорһон байдаг. Иимэ байха ёһотойшье гээшэ. Бултадаа нэгэ зорилго шиидхэнэбди, нэгэ ажал дүүргэнэбди.

Социалис мүрысөө улам саашань дэлгэрүүлһэнэй, хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлһэнэй ашаар амжалта туйлагдаха байна. Тиимэһээ бидэнэр, мэргэжэлтэд хүдэлмэрилэгшэдэй шэнэ үүсхэл дэмжэхэбди, туһаламжа үзүүлхэбди.

Р. АЛЕКСАНДРОВА,
оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй технолог.

АЖАЛДА СОЛО МАГТААЛ

ПУБЛИЦИСТИКЭ

Гунга ЧИМИТОВ

...Ажал...
...далай эхин лэ.
... ашаар
... жаргалаа бэхилэе.
... hahaяа
...тай нягта холбоноб,
...ые би
... дуумни болгоноб...

...у партиин XXV съез...идхэбэринүүдые бэе...н түлөө совет арад ... зориг түгэлдэрөөр ... байна. Арбадахи ... аба орон соогуур...ална, тэнгэриин үдэр ... шэнэ амжалта, илал...на. КамАЗ-ай, БАМ-... барилганууд нэерэе ... ехэтэйгээр бүтэнэ. ... арадай гайхамшагта ...еспубликымнай хойто ...усална.

...сомолой
... долоодохи съезд
... замда
...шуулые
түхеэрүүлээ.

...аршаhан
... Сибирь нютагта
...алаха дуратайгаа
... мэргэшүүл
мэдүүлээ.

...М, БАМ, БАМ, БАМ...
... хүбүүд, басагадай
...юун огсом абяан
...олгоол хада хабсагай.
... гүрөөлэй тээлниг —
...аг холын хүбшэдэ
...та. дуута,
...ряата ажал бусалаа.
... совет ороноймнай
...эн бүхэн дэмжэжэ,
...ан хээтэ
...ин захатые барилсаа.
...уу үетэнэй зориг
...а хизааргүй ехэл:
...ин. аадар, шуурган —
...ршье бэрхэшээл
дабахал.
...ризмын ордон

Холо бэшэ — харагдаа,
Хүсөө эршэлэн урагшаа
Хүбүүд, басагаднай
дабшаал даа.
БАМ, БАМ, БАМ, БАМ...
Баатар хүбүүд, басагадай
Доръюун огсом абяан
Доhолгоол хада
хабсагай...

Үнэр үргэн Буряад нютагаймнай газар дайда хүжэ ногоогоо дэлгээжэ, хүнэй урма баяр халяана. Хабарайнгаа тарилгые саг болзор соонь дүүргэhэн таряашад, механизаторнууднай, адууhа малаа тобир тарганаар ондо оруулжа, шүүдэртэ талынгаа шэмэтэ ногоондо садхааhан ажалша малшаднай арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын түсэбтэ жэлдэ саашань хэхэ, түйлаха зорилгоёо лаблана. Атар т'нга хүдөө тала дайдаарнай ажалай хүгжэм зэдэлжэ, хүн зониие шэнэ амжалта, илалта уряална.

Түрэhэн гараhан Түгнэ нютагаа эрьежэ, жэлэй дүрбэн сагта ошожол байгшаб. Байгаалиин эрхэ байдалай талаар энэ хабар ехэ хашалантай байгаа, тиигэбэшье манай нютагай малшад дүй дүршэлэйнгөө, шадабари мэргэжэлэйнгээ ашаар адууhа малаа бүрин бүтэн ондо оруулжа, түлөө hайнаар абажа шадаа. Манай Мухар-Шэбэрэй аймагта Зэдын бэрхэ хонишодой жэшээгээр зуутанай тоо жэлhээ жэлдэ олон боложо байна. «Знамя Ленина» колхоздо түрүү хонишод Бадмажаб Манибадаров, Даша Сангаев, Владимир Цыбикмитов болон бусад жэл бүри зуун эхэ хонин бүриhөө зуу, зууhаа дээшэ хурьгадые абажа байдаг. Юhэдэхи табан жэлэй дүнгөөр тэдэнэй урагшатай ажал урмашуулагдаhан, гүрэн түрын хайра шагнал олгогдоhон юм. Мүнөө түрэл нютагайм эрхим түрүү хонишод шэнэ арбадахи табан жэлдэ элбэг дэлбэг, шанар hайнтай эдеэ хоолой зүйл Эхэ ороондоо үгэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоод, эршэ зориг түгэлдэрөөр ажаллажа байнхай.

Олон даа түрүүшүүл Буряад орондомнай! Сэлэнгын аймагай суута hаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тадвашкина, Зэдын аймагай түрүү хонишон Д. Я. Свистунов, суута барилгашан Б. А. Полторацкий. Улаан-Үдын мяханай комбинадай хүдэлмэришэн, Ленинэй орденто Н. А. Аранзин болон бусад.

Тэдэнэр бултадаа ажалай шэнэ үдэрые абьяас дүүрэн угтана.

Наранайнгаа мандалгые
Намжаа уужам
нютагууднай
hайндэр мэтээр угтаба.
Найдал золоймнай
түшэг гэжэ
Нангин hайхан бодол
hанан, hанан сэдьхэбэ.
Табан жэлэй түсэбые
Тайбан арад зомнай
hайндэр мэтээр угтаба.
Агуу партиин хараалhан
Ажал хэрэг бэелүүлхэ
Арад бүхэнэй зорилго.
Ерээдүймнай зол жаргал
Ехэл гоёор аржын,
Урдамнай тобойн
харагдаа.
Дабаагаа дабаха
Дабхар зориг, хаба
Нэмэhэмнай үнэн даа.
Ужам Буряад орон
тухайгаа
Уран дуугаа дуулая,
дуулая.
Ажал дээрээ түрүү
амжалта
Алдар суугаар түйлая.
түйлая!

Түрүү hайхан ажалаараа Буряадаймнай арад түмэн суурхана. Бидэ, уран зохёолшод, ажалша малшадайнгаа алдар солые магтан дуулаха уялгатайбди. Манай уран зохёолшодой холбоондо партийна суглаан hаяхан болоо hэн. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар республикымнай уран зохёолшодой урдахи зорилгонууд тухай партиин Буряадай обкомой секретарь нүхэр А. А. Бадиев элидхэл хэhэн байна. Шэнэ табан жэлдэ соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ хэрэг тон ехэ гэжэ тэмдэглээд, мүнөө үеын эрилтэдэ тааралдама зохёолнуудые бэшэхэ, ажалша арад түмэнэйнгөө ажабайдалые, hанал эрмэлзэлые, шэнжэ шанарые, доторойнь урма зоригые тобойлгон үнэншэмөөр харуулха ёhотойт гэжэ элидхэлшэ уряалаа hан.

Үнгэргэшэ жэлдэ болоhон РСФСР-эй уран зохёолшодой съездэ манай Буряад оронhоо 11 уран зохёолшодой түлөөлжэ ошоhониинь, июнь соо боложо үнгэрhэн СССР-эй уран зохёолшодой VI съездэ манай республикаhаа Буряадай АССР-эй арадай поэт Николай Дамдиновай, Буряадай АССР-эй арадай уран зохёолшо Исай Калашниковай, «Байгал» журналай ахамад редактор Сергей Цырендоржиевай хабаадалсаhан ушар хадаа Буряадаймнай литературада олгогдоhон үндэр этигэл найдабари, эрхим hайн сэгнэлтэ мүн болоно гэжэ тэмдэглэхэ зэргэтэй.

Үнэндөө хадаа манай уран зохёолшодой бэшэhэн номууд дандаа мүнөө үеын байдалда зорюулагдадаг. совет хүнэй үнэн шударгы ажалые зурагладаг гээшэ. Ш. Бадлуевай «Түхэреэн жэл» гэжэ роман, Д. Эрдынеевэй «Хуушан гэрэй газаа», Г. Дамбаевай «Намарай hүүлшын үдэрнүүд» гэжэ повестьнууд дотор хүдөө нютагай хүн зоной ажал, ажабайдал үнэншэмэ тодоор зурагладагдана Мүнөө үеын байдалые тобойсо харуулха талаар «Байгал» журнал ехэхэн эдэбхи үүсхэл гарганхай. Буряадай арадай уран зохёолшо Африкан Бальбуров Буряад оронойнгоо ажалша түрүүшүүл тухай hайн ном бэшээ hэмнай. Тэрэнэй hүүлээр «Байгал» журналай захилаар уран зохёолшо Барадий Мунгонов Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ошожо, Юрөө нютагай ажалша малшад тухай томо захатые бүтээжэ ерээ hэн. Тэрэ номой гол нюураар колхозой түрүүлэгшэ Социалис Ажалай Герой, партиин XXV съездын делегат Жамсо Бальжинимаевич Ванкеевэй дүрые гүнзэгыгөөр, дэлисэ ехэтэйгээр зураглажа шадаhан байна Колхозой түрүү малшад Барадий Мунгоновой «Баян зүрхэн» гэжэ роман соо өөhэдыгөө яhала танюhан байха. Зэдын аймагай «Коммунизм». колхозой бэрхэ хонишод тухай бэшэhэн «Бүрэн хаанай хормойдо» гэhэн номоо Дондок Улзытуев «Байгал» журналда анха түрүүн хэблүүлээ hэн. Цырен-Дулма Дондокова «Манай басагад» гэжэ зохёолоо Хориин суута хонишон Зоя Жамсарановада зорюулаа hааб даа. Цыденжап Жимбиевэй «Урасхал» гэжэ колхозой hү hаалиин фермэ дээрэхи ажал тухай туужа журналда гаража байна. Уран зохёолшо Ким Ильин Байгалай баруун бэеын ажалша түрүү буряад зон тухай бэшэhэн «Түрэл минии Усть-Орда» гэжэ зохёолоо «Байгал» журналда толилуулаа. Мүнөө журналай командировкоор поэт Солбон Ангабаев Зэдын аймагай Борьёогой совхоз хэдэн удаа ошожо ерээд, республика соогоо алдаршаhан, орден медальнуудаа ханхинуулhан эрхимэй эрхим хонишод тухай зохёол бэшээд байна. Тэрэниень «Байгал» журналдаа гаргаха байхабди. Журнал энэ эдэбхи үүсхэлээ саашань үргэлжэлүүлхэ зэргэтэй.

Уран зохёолой шэнжэлэл болон шүүмжэлэл тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые hайнаар hананабди. Мүнөө үедэ манай республикын Уран зохёолшодой холбоонoй дэргэдэ уран зохёол шэнжэлгын секци байгуулагдаад, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат В. Ц Найдаков тэрээниие хүтэлбэрилнэ. Тусхай түсэбэй ёhоор, шэнэ номууд тухай статьянууд, hанамжанууд газетэ, журналнуудта толилогдоно.

Үнэн сэхэ хүнүүдэй үндэр ажалые магтан дуулаха хэрэгээ манай уран зохёолшод үрэ дүн ехэтэйгээр бэелүүлжэ байна гэжэ урма баяртайгаар тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

Нээрээшье, үнэн сэхэ хүнүүдэй үндэр ажал магтаалда хүртэхөөр ха юм даа. Партиимнай XXV съездын тогтоол соо «Гусиноозёрскын ГРЭС-эй барилгые үргэлжэлүүлхэ» гэжэ бэшээтэй. Тусхайлан тэмдэглэhэн, түсэбтэ табан жэлдэ хэгдэхээр хараалагдаhан энэ шэнэ захатын барилга буряад арадые зоригжуулан урмашуулна.

Арад зоноймнай ашата ажалые ударидан хүтэлэгшэ, алхам бүхэниинемнай залан шэглүүлэгшэ Коммунис партидаа буряад арад түмэмнай эгээл дулаан үгөө зорюулна

Манай агуу Коммунис
партии —
Манай үеын ухаан бодол,
Манай үеын нэрэ алдар,
Манай үеын үнэн
hэшхэл —
Манай агуу Коммунис
партии.
Ашата Ленин багшымнай
Анхан зохёон мандуулhан,
Үнэтэ эрхэ сүлөөе
Үгытэйшүүлдэ үршөөhэн
Манай агуу Коммунис
партии.
Ажалша зондо хүгжэхэ
Арюун харгы гаргаhан,
Үндэhэ яhатан бүхэндэ
Үнэнтэ жаргал олгоhон
Манай Агуу Коммунис
партии.
Социалис гүрэн түрынгөө
Солые ехээр үргэбэн,
Бүмбэрсэг түхэрээн
дэлхэй дээр
Бүгэдын жэшээ болгоhон
Манай агуу Коммунис
партии —
Манай үеын ухаан бодол,
Манай үеын нэрэ алдар,
Манай үеын үнэн
hэшхэл —
... агуу Коммунис
партии.

Агуу манай Коммунис партиин, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй оролдолго хэшээлээр хүдөө ажахые үргэн дэлисэтэйгээр хүгжөөхэ, ашаг үрыень дээшэлүүлхэ зорилгоор ажахы хоорондын тусхай шэглэл бии болгожо, хүдөө ажахын үйлэдбэриие ябуулха гэhэн заабари үгтэhэн байна. Ажахыгаа нигэжэ хүгжөөхөөр хүн бүхэн зоригжон ажаллажа байна. Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй хэхэ ажал ехэ, эрмэлзэл оролдолгоньшье ехэ.

Хүдөө нютагуудаар ябахадаш, ажалай түрүүшүүлэй олон гээшэ. Эрхим ажалаараа колхоз. совхозоо алдаршуулжа, мүн түсэбтэ даабаряа дүүргэhэнэйнгөө түлөө орден, медальнуудаар үргэн сээжэеэ яларуулжа байдаг малшадтай. механизаторнуудтай, таряашадтай уулзажа хөөрэлдэхэдэ урматай,

Буряадаймнай колхоз. совхозуудай ажалшад үндэр эрмэлзэлгэ зоригоороо хүдэлмэридөө амжалта түйлажа, ажабайдалаа зохёон түбхинүүлжэ, золтой жаргалтайгаар ажаhууха, саашадаа бүри hайхан байдал мандуулхаар зоригжонхойнууд.

Советүүдэй хүдэлмэри

АЖАЛШАДАЙ АША ТУhАДА

...зоной ажаhуудалай ... ажабайдалай эрилтэ ...тые саашадань эрид ...үүлхэ гэhэн партиин съездын табиhан эрил...ые бодото дээрэнь ...лхын тула ажалшадай ...дуудай нютагай Сове... тэдэнэй гүйсэдкомууд ...аралаа табиха уялга...үүлэй жэлнүүдтэ ма...ймагта гэр бариха, ...лэй ажаhуудалай ... хангаха хүдэлмэриие ...үүлха талаар нилээд ...ал хэгдэhэн байна.

... доторнай барилга...рилгын участок, «Меж...тройн» оньhожоруу...л нүүдэл хоёр колон...элдэг. Колхоз болон ...уудта, мүн зарим ...ятинуудта гэр байра ...а хүдэлмэри ажахын ...ой аргаар ябуулагда-

...эхи табан жэлэй ... манда 122 мянган ...эн метр байрын гэр ... бодхоогдоо. Аймагай ...рэндэ 12 айлай байха ... хоер айлай байха 40 ...ригдажа ашаглалгада ... Түсэбтэ арбадахи та...лэи түрүүшын жэлдэ 18 квартиратай нэгэ, ...квартиратай 5 гэр шэ... баригдажа ашаглалга...аагдаха юм.

...рhэн үедэ Хэрэн тос...не болбосон түхэлтэй ... талаар нилээд хү...ри хэгдэhэн байна. Ле...и. Калининай, Чкало...арэмжэтэ, Советскэ, Ок...... Кооперативна бо... Луговой үйлсэнүүд hү... зайн галаар гэрэл...дэдэг болонхой. Мүн ...йлсэнүүдтэ хайр шулуу ...а. жэгдээр тарааха хү...ри ябуулагдаа. 3.500 метр утатай тротуар, 2.317 метр штакетник-хорёо баригдаа.

Он жэлэй үнгэрхэ бүри ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэри hайжарна. Эндэ нэгэ жэшээ дурдал. Хэрбээ 1971 ондо ажалшадые хангаха талаар 244,6 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдэhэн байбал, харин байгша ондо энэнь 334,6 мянганда хүрэхэ байна. Гэбэшье шэнээр баригдаhан hаруул гэрнүүдээр ажалшадые hаядаа гүйсэд хангаха арга манда бага. Тиимэhээ манайда ажаллахаар ерэhэн мэргэжэлтэдые байрын гэрнүүдээр хангахын тула ехэ хүдэлмэри ябуулагдаха болоно.

Үнгэрhэн табан жэлэй туршада «Сибиряк» колхоздо байрын гэрнүүд олоор баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Гэбэшье энэ хугасаада Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк», «Восточные Саяны» колхозуудта гэр бариха хүдэлмэри хэгдээгүй. Туранай совхоздо 7 гэр, хоёр айлай байха 6 гэр шэнээр бодхоогдоо. Саянай совхоз энэ талаар мүн лэ урагшатай.

Коммунальна ажахын олон коллективүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Хэрэн тосхоной гостиницын, ниитын баниин, котельнинүүдэй байдалынь илангаяа дутагдалтай. Тиимэhээ эндэ хэлэгдэhэн ажахынуудай хүдэлмэриие hайжаруулхын тула нэн түрүүн кадрнуудай асуудал зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэй.

Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангаха комбинадай хэрэгынь мүн лэ hайн бэшэ. Тус коллектив юhэдэхи табан жэлэй туршада хүн зондо туhа хүргэхэ түсэб, даабаряа дүүргэжэ шадаагүй байха юм. Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадай хүдэлмэриие hайжаруулха талаар аймагай Соведэй гүйсэдком тусхай тогтоол баталан абаа.

Тосхон hуурин бүхэндэ ажалшадай захил абаха комплексно пунктнуудые нээхэ асуудалые аймсоведэй гүйсэдком ехэ зүбтэйдэ тооложо, байгша оной апрель hарада болоhон зүблөөн дээрэ энэ асуудал табиhан байна. Гэбэшье зарим ажахын хүтэлбэрилэгшэд комплексно пунктнуудые нээхэ таатай гэр олдоногүй гэhэн шалтаг урдаа табина. Зуун-Мориной леспромхозой директор Л. А. Аюшеевэй анхаралаа табяагүй дээрэhээл ажалшадай захил абадаг пункт заhабарилагдаагүй, задагай зайдан зандаа. Мүн Монгойн, Толтойн захил абадаг пунктнууд томо суургануудаар суурагалаатай. Эндэ хэлэгдэhэн дутуу дундануудые дары усадхажа, хүдэлмэреэ hайжаруулха заабари ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадай хүтэлбэрилэгшэдтэ үгтөө.

Арбадахи табан жэлэй туршада аймагаймнай ажахынуудта гэр байра олоор бодхоогдохо юм. Энэ хугасаада Хэрэн тосхондо ехэ барилга хэгдэхэ.

Барилга болон ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангаха талаар 4,5 миллион түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Юhэдэхи табан жэлэйхитэй сасуулбал, энэнь хоёр дахин ехэ болоно.

Байрын болон бусад гэрнүүдэй барилгые түргэдхэхын тула түхеэрэлгэ hайнтай барилгын организаци бии болгогдохо юм. Энэ организаци жэл бүри 1.5 миллион түхэригэй барилга бодхоохо аргатай. Бии байгаа барилгын организацинуудай бааза hайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха байнабди. Барилгын эмхинүүдтэ техникэ үсөөн, модо киталаза, столярна цехүүд үгы, бетон худхаха түхеэрэлгэ мүн лэ дутална.

Арбадахи табан жэлэй туршада «Межколхозстройн», ПМК-гай үйлэдбэриин баазые бэхижүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ. Шулуун барилгада хэрэгтэй бетон бэлдэхэ түхеэрэлгэ 30 машинын багтаха гараж, оньhожоруулагдамал мастерской ашаглалгада үгтэхэ ёhотой. 2-дохи ДРСУ-гай дэргэдэ асфальт-бетон гаргадаг завод баригдаха байна.

Хэрэн Хэнгэргэ. Эрхүү голнуудай эрье бэхилхэ хүдэлмэри хэгдэхэ. Зуун-Морин, Хээрэ-Горхоной эрье бэхижүүлхэ хүдэлмэри дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд 1977 онhоо эхилжэ түб буусануудта хэгдэхэ барилгануудые холын хараатайгаар табигдаhан түсэбэй ёhоор ябуулжа эхилхэ юм.

Жэлhээ жэлдэ улам үргэжэ байгаа ажалшадай эрилтэ дүүрэнээр хангахын тула нютагай Соведүүд ехэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй. Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадай хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхаха, кадрнуудаар гүйсэд хангаха асуудалые аймагай Соведэй гүйсэдком хаража үзөөд, зохихо хэмжээ абанхай.

В. ТАХАНОВ.
Түнхэнэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

КОНКУРС СОНОСХОГДОБО

Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай профсоюзай обком, «Бурлад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакцинууд колхоз, совхозуудай столовонуудай эдеэ шанагшадай конкурс-харалга байгша ондо үнгэргэхэ тогтоол абаба.

...публикын олонхи колхоз, совхозуудай хүтэлбэри...шэд столовонуудай хүдэл...иие hайжаруулха талаар ...ю хэмжээ абаха, мэргэ... эдеэ шанагшадаар ...а талаар нилээд ехэ ...мэри ябуулдаг болонхой. ...ээ хүдөө ажахын хү...мэрилэгшэдые эрхим шанай эдеэ хоолоор гүйсэд ...аха, тэдэнэй захил, ду...алнуудые дүүргэхэ хү...мэриие бүри hайжаруул... зорилго тус конкурс ха...дын урда табина.

Колхоз, совхозуудай сто...нуудай эдеэ шанагшадай ...агуудаа, республиканска ...ус харалгын гурим ту... эндэ онсо тогтомоор. ...ахынуудай, гүрэнэй хү... ажахын предприятинуу...ай мэдэлдэ байhан столово...лай бүхы хүдэлмэрилэг... аймагай конкурс-харал...да хабаадажа, өөhэдынгөө ...аабариие харуулха байна. ...ликын, аймагуудай ...курс-харалгада хабаадаг...ые шэлэн абаха, тэдэнэй ...о. конкурсые хаана үнгэргэ...э ба тэрэнэй болзор тухай ...идхэбэри эмхидхэлэй ко...едүүд, ажахын хүтэлбэри...шэд, профсоюзай органи...нууд абажа, энэ талаар ...эз хүдэлмэри ябуулха зэр...тэй.

Эмхидхэлэй комитедэй дэргэдэ эдеэ шанагшадай ажалые сэгнэхэ жюри эмхидхэгдэхэ. Ниитын эдеэ хоолой техник-технологууд, тусхай мэргэжэлтэй эдеэ шанагшад жюриин гэшүүдээр томилогдожо, конкурс-харалгада хабаадагшадай ажалые тон нариниаар сэгнэхэ болоно.

Конкурсдо хабаадаhан эдеэ шанагша бүхэн эмхидхэлэй комитедэй баталан абаhан менюгэй ёhоор хүйтэн хоол, нэгэдэхи, хоёрдохи халуун эдеэ, амтатай хоол бэлдэхэ. Эдэ бүгэдые жээрэб татахын урда харалгада хабаадагшад хэрэгтэй продуктнуудые абажа бэлэн болгоод байха зэргэтэй. Жюриин гэшүүд шанагдажа бэлэн болгогдоhон эдеэ хоол амталжа үзөөд, хабаадагшадай ажалые шанарайнь талаар 100 баллаар сэгнэхэ.

Конкурс-харалгада хабаадагшадай эгээл ехэ баал абаhан тогоошон илажа гараhанда тоологдохо. Түрүү hуурида гараhан, онсо тэмдэглэгдэhэн хүдэлмэрилэгшэдтэ сэнтэй бэлэг Хүндэлэлэй грамотануудтайгаар баяр ёhололой оршон байдалда барюулагдаха.

Аймаг соогоо эрхимлэжэ гараhан 1—2 эдеэ шанагшадта республикын конкурс-харалгада хабаадаха эрхэ олгохо. Аймагай эмхидхэлэй комитедүүд республикын конкурс-харалгада хабаадаха түлөөлэгшэдэй список, тэдэнэй хаана ажалладаг тусхай мэдээсэл формын ёhоор бэшэжэ, сентябриин 15 болотор республикын эмхидхэлэй комитедтэ ябуулха болоно.

Бүхэроссиин, республикын, аймагай конкурс-харалгада хабаадаhан эдеэ шанагша бүхэн хүдэлмэриин хубсаhатай байха. Конкурсдо хабаадагша бүхэн паспорт, медицинскэ дэбтэртэй ерэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ ямаршье документгүйгөөр ерэhэн хүн харалгада хабаадахагүй.

Республикын конкурсдо илажа гараhан хүнүүдтэ 1-дэхи нэгэ, 2-дохи гурбан, 3-дахи табан hуури олгогдохо. Мүн тэдэнэртэ үнэтэ бэлэгүүд дипломтойгоор барюулагдаха гэhэн тогтоол Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком баталан абаба.

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзна организацинууд дээрэ хэлэгдэhэн конкурс-харалга hайнаар үнгэргэхэ, дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй түрүү аргые бултанда эли болгохо, хүдөөгэй ажалшадые hайн шанартай эдеэ хоолоор хангаха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаха бээ гээд найдана.

Хилын саанаhаа

· телефон · телеграф · радио

ГАВАНА

СТОКГОЛЬМЫН ШЭНЭ УРЯАЕ ДЭМЖЭНЭ

ТАСС

Буу зэбсэг ехээр түхеэрэлгые зогсоохо, түгшүүрил hуларуулгые тэхэришэгүй болгохо тухай Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн, Соведэй уряае социалис Кубын арад халуунаар hайшаана. Зохёон байгуулхы энхэ тайбан ажалые эрхилжэ байhан республикын ажалшад Стокгольмын шэнэ уряае бүримүhэн дэмжэжэ байhанаа мэдүүлнэ.

«Дайн болохогүй», «Газар дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө» гэhэн уряа доро олон зоной хабаадалгатай митинг Гаванада боложо, Стокгольмско уряае дэмжэбэ. Нийслэлэй промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, барилгашад, портовигууд, транспортнигууд, алба хаагшад тэрээндэ хабаадалсаа.

Революциие хамгаалха, жэжэ таряашадай национальна нэгэдэлэй комитедүүдэй, Кубын эхэнэрнүүдэй федерациин хүтэлбэрилэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, империалис дайшадай ама татахын тула Кубын арадай эрид шиидэнги байhыень, манай газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан сахихын түлөө., ургажа ябаа үетэниие зол жаргалаар хангахын түлөө эрид шиидэнги байhанаа мэдүүлбэ.

Хүдэлмэришэн анги. Кубын бүхы арад Стокгольмын шэнэ уряае халуунаар дэмжэнэ гээд Кубын ажалшадай профцентрэй генеральна секретарь Роберто Вейга мэдүүлбэ. КПСС-эй болон Совет правительствын ябуулжа байhан эбэй ёhоор зэргэ оршон hуулгын зорилго түгэлдэр холын хараатай Ленинскэ политикада тэрэ үндэр сэгнэлтэ үгэhэн байна.

* * *

Эб найрамдалай болон уласхоорондын хани нүхэсэлэй түлөө тэмсэлэй Португалиин совет Стокгольмын шэнэ уряа доро гар табюулха хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа байна.

Эб найрамдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байhан бүхы португалиинхидай хүсэл оролдолгые элсүүлхэ гэhэн энэ хэмжээ ябуулга айхабтар ехэ удха шанартай юм гээд ороной демократическа олониитэдэ зорюулhан соведэй хандалга соо заагдана.

Португалиин политическэ болон ниитын элитэ ажал ябуулагшад Стокгольмын уряа доро гар табиба. Португалиин парламентын — республикын суглаанай түрүүлэгшэ Васку да Гама Фернандеш, мүн коммунис, социалис, арадай-демократическа партинуудай депутадууд тэдэнэй тоодо оролсоно.

ВАШИНГТОН

У. КЕККОНЕНЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Албанай хэрэгээр США-да ерээд байhан Финляндиин президент Урхо Калева Кекконен уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулгын политикые дэмжэдэг байhанаа элирхэйлээ. Вашингтондохи национальна хэблэлэй клуб дотор үгэ хэлэхэдээ, тэрэ нигэжэ мэдүүлбэ: шахардуу байдалые hуларуулха гээшэ дайнай боложо магад байhые зарим тэды сараха гэhэн бэшэ, харин ниитын ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай хоорондоо этигэлсэхэ, амгалан харилсаа холбоотой байха ябадал хангаха гэhэн удхатай. Уласхоорондын зүришэлдөө хёмороонуудые зайсуулха, арсалдаануудые эбэй гуримаар шиидхэхэ гэжэ бусад арадуудтай хамта эдэбхитэйгээр эрмэлзэлгэ Финляндиин ашаг туhада харюусана. Мүн хаанашье hаань, уласхоорондын харилсаанда хүсэ хэрэглэхэ гү, али хэрэглэхээр занадаг ябадалда эсэргүү тэмсэл манда таарамжатай байна. Зүүн Европын социалис оронуудтай тааралдаhан харилсаан Финляндиин гадаадын политикын үндэhэн шухала зүйл болоно гэжэ Кекконен мэдүүлбэ.

Финляндиин экономическа зорилгонууд тушаа хэлэхэ зуураа, президент нигэжэ тэмдэглэнэ. «Баруун тээхи оронуудай экономикын доройтон муудажа байhан ябадал манайшье экономикодо муугаар нүлөөлөө. Иимэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдобошье, социалис оронуудтай, илангаяа Советскэ Союзтай, экономическа харилсаа холбоомнай улам үргэдэнэ».

«Зүүн тээхи хүршэhөө» экономическа талаараа дулдыданги болонхой» гэhэн шүүгээр Финляндиие ходо гэмнэдэг юм. Тэдэ баталамжануудтань нигэжэ сэхэ харюусаха хэрэгтэй: «Энэ харилсаа холбоогоо саашадань үргэдхэхэ хүсэлэнтэйбди. юундэб гэхэдэ, манда ашатай туhатай байна гэбэ».

БРЮССЕЛЬ

Ган гасуур ба мүнгэнэй үнэеэ бууралга

ТАСС

Энэ жэлдэ тон бага ургасын абтаха байhан тухайда Европын экономическа нэгэдэлэй (ЕЭС) статистическэ управлениин мэдээсэл соо хэлэгдэнэ гээд баруун оронуудай хэблэлэй хуудаhанууд дээрэ бэшэгдэнэ. Тухайлагдаhан баримтануудай ёhоор, энэ бүлэглэлэй оронуудта ороohото ургамалнуудай ургасын ниитэ хэмжээн эгээл багаар гэхэ гү, али 97 миллион тонно ороohо таряанай суглуулагдаhан үнгэрэгшэ жэлэй ургасаhаа үлэмжэ бага байха юм гээд управлени тэмдэглэнэ.

Ган гасуур бага ургасын уг шалтагааниинь болоно гээд мэдээсэл дотор заагдана. Мүнөө ФРГ-дэ эхилhэн ган гасуур бүхы орон дотор дэлгэрэнхэй. Францида шиг нойтоной багаар ороhон дээрэhээ хойто, баруун зүгэй нютагууд, мүн түбэй газарнууд илангаяа хохидоhон байна. Италиин хойто зүг. Бельги, Голланди, Люксембург гэжэ гүрэнүүд ган гасуурта нэрбэгдээ.

ЕЭС-эй гэшүүн оронуудай хүдөө ажахыда угаа ехэ хохидол үзүүлэгдэбэ. ЕЭС-эй статистическэ управлениин баримтануудай ёhоор, Люксембургда ороohото ургамалнуудай ургасын 80 процентнь хосорhон байна. Голландида саахаран свеклын таригдаhан талмайн 9 процентдэнь дахин тарилга хэгдээ. Бүхы Баруун Европодо хартаабха болон корнеплодууд ургаса муутай байхаар тухайлагдана.

Иимэ ган гасууртай байдал юумэнэй үнэ сэнгүүдые. тон түрүүн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгүүдые дахин үргэхэнь гээшэ аабза гээд ЕЭС-эй статистическэ управлени мэдээсэнэ.

БЕЙРУТ

БАРУУНАЙХИД ТҮГШҮҮРИЛ ШАНГАДХАНА

ТАСС

Уласхоорондын Улаан хэрээhэнэй бүлэгүүд августын 3-да палестин бодхуулнуудай байрладаг Телль-Заатар гэжэ лагерьhаа хүндөөр шархатуулагдаhан 90 гаран эрэшүүлые, эхэнэрнүүдые, үхибүүдые гаргажа абаашаба. Улаан хэрээhэнэй түлөөлэлгын хүтэлбэрилэгшэ Жан Хофлигер гэгшын мэдүүлhэнэй ёhоор, эдэ хүнүүд лагерьтаа үшөө нэгэ үдэр соо үлөө hаа, олонхидоо хосорон hалаха байгаа. Лагерьта хэбтэhэн хүнүүд, гол түлэб эхэнэрнүүд, үхибүүд ундаа харяаха уhагүй байhан дээрэhээ хосорно гэжэ Хофлигер хэлэнэ. Эндэ уhаниинь тон хомор. Тиигээд байhан уhанииньшье муухай. Улаан хэрээhэнэй бүлэгүүд шархатаhан хүнүүдые үшөөшье тэндэhээ гаргажа шадаха аабза гээд найдадана.

Баруунай хүсэнүүд орон дотор түгшүүрил шангадхана. Тэдэнэр хадаа үнгэрэгшэ неделидэ Сири Палестина хоёрой түйлаhан хэлсээндэ hаалта хэхые оролдоно. Баруунай хүсэнүүд Телль-Заатар гэжэ лагериие артиллереэр, миномедоор буудаба гээд «Ан-нахар» гэжэ газетэ мэдээсэнэ.

НАТО-гой гэшүүн оронуудhаа баруунай хүсэнүүдтэ буу hомо абаашан үгэжэ байhан тухай улам шэнэ мэдээнүүд абтана. hаяшаг американ хоёр онгосонууд Ливанай баруунай хүсэнүүдтэ буу зэбсэг, вертолёдуудые абаашажа үгэбэ гээд Францин компартиин делегацитай Бейрудтэ уулзахадаа ООП-ой гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Я. Арафат мэдүүлбэ. Теэдшье Франциhаа үгтэhэн гаубицануудые баруунай хүсэнүүд хэрэглэнэ гэжэ урда тээнь мэдээжэ болоhон байгаа.

Сэрэгэй хэрэгсэлнүүд — пулемедууд, гранатомедууд, янза бүриин hомонууд американ транспортна онгосодо ашагдажа эльгээгдээ hэн гэжэ Баруун Германиин «Унзере цайт» гэжэ газетэ hаяшаг бэшэhэн байна.

ИТАЛИ. Милан шадарай Севезо ба Меда поселогуудай ажаhуугшад гэр байраа орхижо зөөхэ баатай болонхой. Эдэ поселогуудай газар адаалхай проволоко хорёогоор хүреэлэгдэжэ, хүн зон оруулагдахагүй. «Икмеза» заводто болоhон тэhэрэлгэhээ боложо иимэ хэмжээнүүдые засагай зургаанууд абаха баатай болонхой. Тэhэрэлгын үедэ хоротой газ таража, саадууд, огородууд үгы болоо, гэрэй амитад, хэдэн олон хүнүүд хорлогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: солдадууд хорёо барижа байна.

АП — ТАСС ай телефото.

ВАШИНГТОН

Сагаан байшангай мэдэрэлгэ

ТАСС

Италиин доторой хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамааржа байhан тухайгаа Сагаан байшан дахинаа батална. Холбоото Штадууд, ФРГ, Англи, Франци дүрбэн хэрбээ Италиин правительствын бүридэлдэ компартиин түлөөлэгшэдэй оролсоо hаань. Римдэ финансово-экономическа туhаламжа үзүүлхэгүй тухай шиидхэбэри абаhан байна бшуу. Пуэрто-Рикэдэ болоhон түрүү капиталис оронуудай конференци дээрэ хамтадаа Италида эсэргүү экономическа хашалта хэхэ тухай асуудал зүбшэгдэhэн байгаа гэжэ уласхоорондын харилсаануудые эрхилхэ палатын комиссиин түрүүлэгшэдэ эльгээhэн бэшэг соогоо национальна аюулгүйе эрхилхэ президентын туhалагша Б. Скаукрофт мэдээсэhэн байна.

Тиихэтэй хамта США-гай правительство Пуэрто-Рикэдэ хэгдэhэн хэлсээгээ саашадань элидэ гаргаха дурагүй байhаниинь энэ бэшэг соогоо харагдана.

ТОЛИ

ЗҮБ ХӨӨРЭЛДЭНЭ ГҮБДИ?

Театр гээшэмнай арад зондоо соёл культура нэбтэрүүлхэhээ гадна, түрэлхи хэлэнэймнай тунга сэбэрэй журам сахиха, тэрэниие хүгжөөхэ зэргэтэй ха юм. Юундэб гэхэдэ, литературна хэлэнэй ёhо гуримые театрай сценэ (ямар нэгэ хүүргэ шэнги) арад зондо дамжуулна. Тиимэhээ олоной урда хэлэгдэhэн үгэ бүхэндөө ехэ болгоомжотойгоор, харюусалгатайгаар артист хүн хандаха ёhотой.

Театрай хүмүүжүүлхы угаа ехэ үүргые мартажа болохогүй. Мянгаад зон зүжэг хаража hуухадаа, артистнарай хэлэhэн үгэ бүхэниие ажаглана, литературна, тунгалаг сэбэр хэлэнhээ жэшээ абахаяа оролдожо, өөрынгөө яряае заhажашье магад. Аймаг бүхэнэй нютагуудаар зүжэг харуулжа ябахадаа, тэндэхи нютагай хэлэ hажаахань буруу гэжэ hанагдана. «Театр хадаа арад зоной хэлэнэй культурые тогтоон байгуулагшадай нэгэн», — гэжэ ородой агуу драматург А. Н. Островский хэлэhэн байна.

Манай литературна хэлэн Хориин нютагай хэлэн дээрэ үндэhэлhэн гэжэ мэдээжэ. Гэбэшье өөрынгөө хүгжэлтэдэ тэрэ хэбэрээрээ зогсоогүй, харин бусад нютагай хэлэнүүдэй олон үгэнүүдые абажа, баяжаhан, хүгжэhэн байна. Абтаhан зарим үгэнүүд манай хэлэндэ ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Түрэл хэлээ хэр сэбэрээр хэрэглэнэб гэжэ Х. Намсараевай нэрэмжэтэ драмын театрай артистнарай сценэ дээрэхи ярилдаае хоёр жэлэй туршада ажаглан шэнжэлээбди. Энэ шалгалтада Х. Намсараевай «Тайшаагай ташуур», Н. Дамдиновай «Доржи Банзаров», Ш-Н. Цыденжаповай «Сагаан сэсэн», Н. Балданогой «Губиин нашан» гэхэ мэтэ зохёолнуудта хабаадаhан артистнуудай яряан, үгэ хэлэн оролсоо.

Һонирхолтониинь юуб гэхэдэ, тус театрта хэлээрээ ондо ондоо аймагуудай түлөөлэгшэд хүдэлхэдөө, hургаалаараашье, дүршэлөөрөөшье бэе бэеhээ илгардаг. Гэбэшье коллективэй хахадынь шахуу Хориин нютагай хэлэндэ дүтэ хөөрөөтэй зон болоно.

Залуушье, наhатайшье артистнууд литературна хэлэнэй гурим сахиха гэжэ заатагүй оролдодог. Тиигэхэдээ бэшэгэй (номой) хэлэндэ хөөрөөгөө дүтэлүүлдэг юм байна. Жэшээнь, «бидэ», «эрдэм», «хэлэн» гэhэн үгэнүүд Хоридо «биди», «эрдим», «хэлин» гэжэ хэлэгдэдэгшье hаа, артистнар бэшэгэй ёhоор хэлэдэг гуримтай.

Ажаглахада олон хүнүүд удаан аялгануудта, дифтонгнуудта хайша хэрэгээр хандана. Жэшээнь, «үдэрөө гэхын орондо «үдэрээ», хүлеэд» гэнгүй, «хүлөөд» гэлсэнэ. Ахамад артистнуудай хэлэндэ худал «о» абяан дайралдана. «Шуhан» гэжэ үгын орондо:

Сагаан сэсэн гэдэгшни
Хаанай шоhоной
сэсэрдэhэн.

Мүн баhа «хордон» (хурдан), «торуун» (туруун) — «Торуун дээрээ тооhогүй хордон гүйгөөшэ». Иимэ ёhо гуримhаа хадуурhан үгэнүүд зарим артистнуудай аманhаа гарашана. Литературна хэлэндэ анхаралгүйгөөр хандажа болохогүйнь мэдээжэ ха юм даа. Харин зүжэгтэ хабаадагша нюурта өөрын онсо хэлэ зорюулхадаа автор тусхай тэмдэглэл үгэнэ ха юм. Гансал тэрэ ушарай дайралдаа хада нютагай хэлэ хэрэглэхэдэ болоно.

Нэгэ зарим артистнар үгын эхиндэ зөөлэн хашалганиие хатуугаар хэлэдэг. Жэшээлхэдэ, «мини» гэхын орондо «мыи», «тиимэ» гэнгүй «тымэ» гэжэрхихэ. Али үгы hаа, хатуу хашалганиие зөөлэнөөр хэлэдэг ушар ажаглагдана. «Дэмии газарта хашхарhанай хэрэггүй» Эндэ «дэмы» гэжэ хэлэхэ байгаа бшуу. «Минии зүрьхэнэй ноён тайшаа гэхэ гүб?» Тус ушарта «зүрхэн». Мүн «зүльгэ» ногооной орондо — «зүлгэ».

Зүжэгтэ наадахадаа олон артистнууд шангаар хэлэжэ, зондо hайса дуулгахын тула заримдаа үгэнүүд соохи хашалган ба аялгануудай харилсаае эбдэдэг заншалтай. Жэшээнь, хоолойгоо хашажа аялгын абяанда удаан сохилто табидаг ушар бии: «Тэрэ хүүн хаанаб»?

Нэгэ үедэ хэлэ, бэшэгэй эрдэмтэд ородhоо абтаhан «ы» үзэгые буряад хэлэндэ удаан «ээ» болгожо хэрэглэхэ гэhэн дурадхал оруулhан байха (1958 оной лингвистнүүдэй конференци). Харин артистнарай хөөрөөе ажаглан шагнахада, схэнхи ушарнуудта ходо «ы» абяан хэрэглэгдэнэ: «үлыхэ, үндыхэ, үлзы». «Ы» абяан буряад хэлэндэ огто харша бэшэ гэжэ энэ жэшээ гэршэлнэ ха юм.

Түрэл хэлэндээ хайша хэрэгээр тал-мал хандадаг артистнууд ушардаг. Тэдэнэр зүжэгэй хэлэнhээ хадууржа, өөрынгөө hанаhан үгэнүүдые нютагайнгаа диалект дээрэ хэлэжэрхидэг гү, али хэнэйшье ойлгохогүйгөөр гүбэрдэг зантай. Тиимэ артистнууд аялган ба хашалгануудые гээхэhээ гадна, бүхэли үгын үенүүдые залгижархина ха юм. «Гоёходоо үмдэхэ байhыемни ойлгоношь» гэхын орондо «гоёдоо» гэжэрхидэг, мүн баhа хосорhоной» орондо — «хосорпой». Энэмнай хадаа түрэлхи хэлэндээ болгоомжогүйгөөр хандаhан ушар бээз. Харин артистнар, уран зохёолшодhоо ондоо ямар зон хэлэнэй ариг сэбэрые сахиха харюусалгатайб?! Багшанарай hүүлдэ гансал литература, театр манай түрэлхи хэлэнэй университет байха зэргэтэй. Тиимэhээ зүжэг бүхэн түрэлхи хэлэнэй хэшээл шэнги үүргэтэйгээр арад зондо хөөрэлдөөнэй культурые дамжуулаг лэ. Энэ эрилтэ мүн баhа радио, телевидениин дикторнүүдтэ хамаатай бшуу даа.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВА,
ниитын эрдэмэй институдай хүдэлмэрилэгшэ.

ХЭРМЭН ХҮНЭЙ ГАРҺАА ЭДЕЭЛНЭ

Хүнэй гарhаа юумэ эдижэ байhан хэрмэ хараа hэн гүт? Зоопаркда бэшэ. харин юрын лэ сэсэрлиг соо. Үнэншөөгүй болбол Ленинградай областиин Пушкин хотын паркнуудаар ябажа харагты. Харин тэндэ энэ үзэгдэл — юрын лэ хэрэг.

Яагаад городой тэгэн дундахи паркда хэрмэнүүд бии болохо болоо юм? Ушар юуб гэхэдэ, хоёр жэлэй саада тээ Пушкин хотодо ажаhуугшад городой паркнуудай нэгэндэ арбан хоёр хэрмэ табяа hэн. Түрүүшын үедэ тэдэндэ эдихэ хоол дуталдажа, мэгдээ: парк хадаа паркл ха юм даа. Зүгhөө тэдэндэ хүнүүд туhалаа.

Парк соогуур ябаhан ошоhон хүнүүд «жаахан нүхэдтөө» ходо эдихэ юумэнэй зүйл асаржа үгэдэг hэн. Һүүлэй hүүлдэ хэрмэд дадажа, хүнэй гарhаа эдеэлдэг болоо ха. Иимэ hонин ушар бидэндэ, Буряад ороной бүлэг аяншалагшадта, Пушкин хотын ажаhуугшад хөөрөө hэн.

Эдэ зоной хөөрөөндэ бидэ хэды үнэншэбэшье, өөрынгөө нюдөөр хараха hанаатай намарай парк соогуур аалихан ябанабди. Алтарма үнгэтэй аллейнүүдтэ шууяа шэмээгүй, байд гээд лэ клен модоной набшаhад hаршаганан унаха юм. Бидэ модоной hалаа мүшэрнүүд дээгүүр хэрмэнүүдые харааhалнабди. Басагадаймнай нэгэн hамартай гарнуудаа урагшань hарбайн ябана. Хэрмэдшье тэсээгүй, нэгэ хоёроороо hубариhаар лэ сугларшаба. Жаахан амитад хүнэй альган дээгүүр гүйлджэ байжа эдеэлнэд, зариманиинь газараар хоол түүнэд. Эдэнэй хөөрхэнүүд, зохидхонууд гээшэнь! Мүн баhа хүхэ бухануудшье хүхюу «найрhаа» үлөөгүй.

Эдэниие хаража ехэл сэдьхэлээ ханаа бэлэйбди. Һүүлдэнынье хэдэн дахин ошообди. Түрэл нютагнай, Улаан-Үдэ хотомнай hанаандамнай ороо бэлэй. Тиихэдэл бидэнэй толгойдо республикымнай түб хото Улаан-Үдэдэ эгээл иимэнүүд «амиды булангуудые» тогтообол, хэды hайн hэм даа гэhэн бодол ороо hэн. Түбхын түрүүн энэ хэрэгтэ багшанарай амаралтын гэрые ба этнографическа музейе тойрон байпан газарнууд таарамаар гэжэ hанахаар.

Ю. МЕЩЕРЯКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хэрмэн хүнэй гарhаа эдеэлнэ.

Авторай фото.

Геннадий РИНЧИНО

ГАНСА НАРҺАН

(БАЛЛАДА)

Бии юм даа нютагаймни хээрэ талада
Баглайса ургаhан ганса нарhан.
Би тэрэнэй хажуугаар үнгэрхэдөө,
Бүхы сэдьхэлhээ доро дохигшоб.

Бү гайхалдагты наадалжа намайе,
Би hүзэгшэ бэшэб, зүгөөр
Хүлеэжэ, нүхэд, анхаржа намайе
Хүн шэнгеэр ойлгыт зүбөөр.

Тэрэ нарhанай hаглагар оройе
Талын шуурган мушхажа найгуулаа.
Холоhоо нарhые адаглан харахада
Хэтынгээ гашуудалда гунхаhан мэтэ.

Хажуудань ошожо hүүдэртэнь хэбтэхэдээ,
Хабшалhаа үлеэhэн аалихан hэбшээндэ
Шэлбэhэ мүшэрэйнь найгалзан, дохилзон,
Шэнхинэн гунигтайгаар дуулахыень шагнааб.

Губи талада ургаhан энэ нарhанай
Гуниг гашуудалынь намда мэдээжэ.
Үри хүүгэдээ, үүри нүхэрөө үгылжэ,
Үе наhандаа тэрэ гашуудана гээшэ.

Тэдэнэйнь хэзээ, ямар сагта
Түймэртэ гү, али ган гасуурта
Буусын сабшагдаhан ногоон мэтэ
Бултанайнь унаhые мэдэхэгүйбди бидэ.

Зүгөөр энэ нарhан гансаараа
Ажабайдалай хүндэ ашаа даажа,
Зүлгэ ногоон шэлбэhэ мүшэрөөрөө
Амаршалан байна ажабайдалые угтажа!

Харгын ута руу ходо ябахадаа,
Харагшаб зоной дунда заримдаа
Энээхэн ганса нарhанда адли
Эхэ, эхэнэршье хүнүүдые хаа ганса.

Тэдэнэй уян сэдьхэлые hэтэ
Тайгын түймэр, ган гасуур мэтэ
Дайн байлдаанай гал дүлэн
Дайраhан байгша шархатуулан.

Үргэжэ тэнжээhэн үри хүүгэдээ,
Үелжэ ажаhуугаhан үүри нүхэдөө
Үнгэрhэн дайнда алдаhан эхэнэрнүүд
Үгылжэ гашуудадаг ехэ хүндөөр.

Хэды тиигэбэшье тэдэнэй зүрхэн
Хэтэ заяандаа үлгын дууе
Энхэ мүнхэ энэ дэлхэйдэ
Эльгэлэн байгша дуулан, дуулан!

МУЗЕЙН ЭЗЭН ХЭН БЭ?

Тон үсөөхэн тосхоной хүн зон өөрынгөө түүхын ба хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейгээр омогорхохо бээз. Сэлэнгын аймагай Жаргаланта тосхонпоо гадна, манай республикын хүдөө газараар дүшөөд онуудаар тиимэ музей юрэдөөшье үгы байгаа гэхэдэ алдуу болохогүй.

Тэрэ үедэ Жаргалантын сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз дайнай hүүлдэ hэргэн бодожо, ажалайнгаа габьяагаар, соёлойнгоо хүгжэлтөөр республика соогоо ехээр суурхажа эхилhэн байна.

Эгээл тэрэ сагта Жаргалантын зүүгаад үрхэтэ айлай тэг дунда үндэр, ууджам, hаруул соёлой байшан бариг.аhан юм. Уданшьегүй тэрэ ордоной дүрбэн тапалгые нютагай музей эзэлбэ

Энэ музейн эхи табилгада хорин табан жэл соо колхозой түрүүлэгшэ ябаhан, партиин XIX съездын делегат Дагба Доржиевич Очиров, тиихэдэ колхозой парткомой секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй депутат байhан Тогочи Данзанович Данзанов гэгшэд ехэхэн нүлөө үзүүлhэн, туhа хүргэhэн байха.

Колхозой музейдэ мянга шахуу экспонадууд байhан юм. «Байhан юм» гэжэ үнгэрэгшэ сагта юундэ хэлэхэ болообибди гэхэдэ, тэрэ музейн олонхи экспонат үгы боложо, ондоо тээгүүр hараа гү, али эбдэржэ, hалажа байна.

Арбаад жэлэй урда тээ энэ музейн таhалгануудаар ябан гэхэдэ, түүхын дэбтэр уншажа байhан шэнги бэлэй. Һээы гэр, модон анзаhан гэхэ мэтэнүүд хуушан сагай тулюур байдалые гэршэлэн харуулдаг hэн. Нүгөө таhалгын экспонадууд Жаргалантын голдо тогтоhон колхозой түүхэ харуулдаг байгаа. Хананuудтань нютагай эрхим малшадай таряашадай портредүүд байдаг hэн. Мүн энэ музейдэ манай хизаарта дайралдадаг зуу гаран шубуудай, загаhадай, арьяатадай тэрэ ёhоороо хатаагдаhан бэенүүд hонирхол татадаг бэлэй.

Теэд мүнөө Жаргалантын музейдэ ороод үзэгтыл даа — сошордомо юумэнүүдтэй ушархат. Тэрэ музейн хоёр таhалгануудые библиотекэ эзэлжэрхинхэй байха. Нүгөөдэ хоёр таhалгадань музейн зөөри — экспонадууд арай гэжэ багтажа байдаг. Музейдэ орон гэхэдээ, эндэ тэндэ хэбтэhэн экспонадуудhаа тулгардажа унан алдахаш. Тэндэ байhан мантан томо хандагайн толгой хүзүүгээрээ hалаад, газарта хэбтэхэ юм. Тэрэ хандагайншье, бусад амитадайшье арhанда шиигэй хорхой бии болоод, арhа ноохыень хибэжэ байнхай. Юрэдөөшье харууhагүй байhан энэ зөөри ехэ муудашанхай. Хайша хэрэгээр табигдаhан зөөринүүдтэ тайлбариин бэшэг оложо ядахаш.

— Үшөө энэ экспонадуудай үгы болошоогүй байhаниiень ойлгыт, — гэжэ Жаргалантын соёлой байшангые даагша Марина Доржиева хэлэхэ юм. — Тус музейн зөөри хэндэшье даалгагдажа тушаагдаагүй, юрэдөө эзэгүй. Жэл бүри hэлгэгдэдэг минии тушаалай хүнүүд энэ экспонадуудые хэрэгсээдэггүй, юун бэ гэхэдэ, музейн эзэн аймагай соёлой таhаг бэшэ, харин Тельманэй нэрэмжэтэ совхоз ха юм. Теэд совхозой директор А. А. Урханов, парткомой секретарь В. Ц. Бальжинов гэгшэд музейдэ зааханшье hаналаа табидаггүй. Жэшээнь, зарим экспонадуудые суургагүй сарайда хаяад байhыень музейдэнь оруулжа табяа бэлэйб, — гэжэ М. Доржиева хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

— Үгы теэд, энэ танай уялга бэшэ юм гү? — гэжэ асуухадамни:

— Үгы даа, нэгэшье экспонат тушаажа абаагүй hэм, — гэжэ тэрэ хэлэхэ юм.

Үнэхөөрөөшье, соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэнэйншье уялгада музей хараха даабари ородоггүй юм байна. Ушар юуб гэхэдэ:

— Музейн түлөө мүнгэ түлэдэггүй, — гэжэ соёлой байшангые даагша нүхэр Доржиева хэлэнэ.

Һаиаад үзэхэдэ, нээрээшье экспонадуудые харууhалха ажал ехэ байна, теэд хэн hайн дураараа хүдэлхэб — тиимэ гэнэн хүниие олохогүйш.

— Олон жэл соо оролдожо, ехэ мүнгэ гаргашалжа эндэ тэндэhээ суглуулhан зөөриин hандаржа, үгы боложо байhаниинь харамтай, — гэжэ урмаа хухарангяар колхозой түрүүлэгшэ ябаhан пенсионер Д. Д. Очиров хэлэнэ.

Совхоз болоод байhан ажахын дирекци, партком нэгэтэ абаhан тогтоолдоо музей hэргээхэ гэбэшье, мүнөө болотор юушье хэнэгүй. Иимэ бирагүй эзэн байна.

Музейн үүргын ехэ байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Теэд иимэ ехэ удха шанартай зургаанай үни хада хаагдашоод, үнэтэй экспонадуудайнь үгы боложо байхада, анхаралгүй эзэндэнь hануулга болгон, энэ статья бэшэгдэбэ. Совхозой парткомэнэ асуудал хаража үзэхэ бээз гэжэ ехээр найдагдана.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

Соном ШАРБУНАЕВ

БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕ ДЭЭРЭ

(Шэнэ шүлэгүүдhээ)

1.

Наадажа эсэхэгүй
долгидшни
Намтай наадахам
гэhэндэл
Хүлэйм хажууда
ерэhээр
Һөөргөө мухарин ошоно.
Үе наhандаа мүлиhэн
Үеын сагаан
шулуунуудаа
Үшөө дахин эльбэhээр,
Һөөргөө мухарин ошоно.
Долгин мэтээр түрөөд,
Хүнэй наhан үнгэрнэ.
Эрьеэл нэгэл мүргөөд,
Бала hүрэн мүнхэрнэ.

2.

Салгидан харагдаhан
долгидшни
Саг наhанайш гэршэ гү?
Айхабтар мундуу
хүсэнэйш
Аляа дошхон эршэ гү?

3.

Һүни үдэр бүри
hүрэгөө туупан
адуушанда,
Амархаа мэдэхэгүй
дуушанда
Адлиш, арюун Байгални.

4.

Харан харан байтарни,
Һара долгид соо
шунгашоо.
Гараа татан hарбайтарни,
Гараад дээшээ дэгдэшоо.

5.

Баргажан hэбшээн
наадалан,
Байгалай үбсүүе
эльбээд,
Эрьеэ хүрэтэр эшхэрээд,
Эрьелдэн хайшаашьеб
ошоно.

«РЕПЕРТУАРАЙ ХУУДАҺАНАЙ» ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Буряадай АССР-эй культурын министерствын научно-методическа түб болон хоровой бүлгэмэй үмэнэhөө hара бүри гаргагдадаг «Репертуарай хуудаhанай» зургаадахи номер барлагдан хэблэгдэжэ, соёл культурын байшангуудта, хүдөөгэй клубуудта, арадай теаvр, ансамбль, хоорнуудта эльгээгдэбэ.

«Репертуарай хуудаhанай» энэ номерые поэт Алексей Бадаевай «Сур харбаанай дуунууд» гэhэн шүлэгүүдэй цикл нээнэ.

Һурагшадай зунай амаралтын үедэ клубуудай ябуулха хүдэлмэриин методическа заабари эндэ толилогдоо. Мүн гурбадахи хуудаhандань Гунга Чимитовэй «Суглаан үргэлжэлхэ» гэhэн нэгэ үйлэтэй зүжэг үгтэнхэй. Ж. Ирдынеевагай үгэ дээрэ композитор Ю. Ирдынеевэй бэшэhэн «Дабхилтын дуун» нототойгоор толилогдоо.

Гунга Чимитовэй үгэнүүд дээрэ композиторнууд С. Манжигеев, Л. Андреев гэгшэдэй бэшэhэн «Табан хурган», «Һэжэг» гэhэн дуунуудай нотонууд «Репертуарай хуудаhанай» зургаадахи нюурта үгтөө.

Г. ТОГОЛОЕВ.

ӨӨНТЭГШЭ ХҮГШЭНЭЙ ААША

(Онтохон)

Нэгэтэ нэгэ айлайхи ламые залажа асараад, сахюусаа хуруулжа байба ха. Нараншье орожо, зоной унтахаар хаhа болоод байгаа. Зоной дундаhаа нэгэ хүгшэн эзэн хүгшэндэ иигэжэ хандаба:

— Та, хүгшөө, лама ахайда дэбдихэр заhаад үгэхэ hэн хабсат даа. Орой болошоо ха юм даа. Дэбдихэр заhаад байхадаа:

— Лама ахай, та нойрсогты би ошожо унтахам гэхэеэ бү мартаарайгты.

Уданшьегүй ламын байhан гэртэ орожо, унтари заhаад байхадаа;

— Зай, та, лама ахай, амгалан hайнаар унтагты. би ошожо нойрсоhну, — гээд хүгшэн гаража ябашоо hэн ха.

Д-Ц. ЖИГМИТДОРЖИЕВ,
бэшэжэ абаба.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhан. «Ашаг үрын түлөө» — тү[illegible] бэшэг. «Кубаниинхидай [illegible] хэл дэмжэнэбди» — мэ[illegible] сэлнүүдэй суглуулбари. [illegible] зууд. Фото-мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhан. «Хүдөөгэй байдал. Ямар [illegible] ха епотойб?» — В. Дарх[illegible] вай статья. «Совет [illegible] шэнэ hонин» — суглуул[иба]ри.

Гурбадахи хуудаhан. «Гэрынь hандаржа бай[illegible] — шэнжэлэлтэй бэшэг. [illegible] данай хүшөөнүүдые хам[illegible] лагты» — И. Ильинэй ста[тья]. Хилын саанаhаа абтаhан [illegible] дээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhан. «Дахяад уулзаха хүсэл[illegible] — В. Богдановай ст[атья]. «Субботын спортлото» [illegible] В. Большаковай кор[респон]денци. Футбол. «Һанаа[illegible] ябаhан дээрэhээ» — А. [illegible] сеевэй корреспонденци.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[МА]. «Орбита». 10.15 — [illegible] бүүдэй фильм. «Мален[ький] беглец» уран hайх[ан] фильм. 12.00 — Шэнэ [hо]нин. 12.10 — «Приключения Незнайки и его друзей», [те]левизионно мультфильм. «Незнайка встречается [с] друзьями» (9-дэхи сери), «Возвращение» (10-дахи сери). 12.45 — «Үг[illegible] почто». 13.15 — Һайн [illegible] нартай эд бараа ехээр бү[illegible] гаргаха». 13.45 — «Элүүр [illegible] хэ байлга». Эрдэм [illegible] рүүлгын программа. 14[illegible] — Концерт-серенада. 14[illegible] — «Два образа жизни»: «[illegible] баримтанууд». 15.10 — И. Тургенев. «Нахлебник» фильм-зүжэг. 16.00 — [illegible] hарлалга. 16.10 — [«На]хлебник» — фильм-зүжэг үргэлжэлэл. 17.10 — «19[illegible] оной дууна». 17.30 — «[illegible] зураашад тухай рассказуу[д]. 1-дэхи дамжуулга. 18.00 «Время». 18.30 — «Амга[лан] байдал хүсэнэбди шамда, [Е]ропо» — телевизионно [ба]римтата фильм. 19.30 «Это вы можете». За[illegible] ухаалан зохёогшодой [illegible] курс. 20.30 — Хү[illegible] жэмтэ абонемент. О[illegible] романс. 21.00 — Шэнэ [hо]нин. 21.15 — Забhарла[лга]. 21.25 — «Очевидное — [неве]роятное». 22.25 — М. Го[illegible] киин нэрэмжэтэ кичостуд[illegible] «Ералаш» гэжэ уран hа[illegible] най шог зугаата кино[жур]налай хуудаhануудhаа. 23.[illegible] — Воронежой гүрэнэй о[illegible] арадай хосрой концерт. 24[illegible] — «Время».

Иимэ юумэ
хараа hэн гүт?

ТУЛАЛДААН

Энэ hонирхолтой ушар үнгэрэгшэ жэлэй август hарын hүүл багаар болоhон юм. Үбhэ хуряалгын түлэг үе hэн. Хүн бүхэн гэртэ hабаргаараа үбhэндэ орнохой, мүн баhа наймаадахи классай үхибүүд түргэ совхоздоо туhалха ябаабди.

Үдын шангэ наран ханха дээрэhээмнай шаража эхилбэ. Бидэ — бүлэг үхибүүд уhанда шунгажа ерээд, тогоошон [illegible] тэйнгээ шанаhан тоhотойхон шүлэ гүбшэжэл мэдэбэбди.

Эгээл энэ үедэ агаарта нэгэ юумэн hиинадаад лэ столой манай тэг дунда буушаба. Аэродром гэжэ hанаа юм гү, али яагаа юм?.. [illegible] хорото шаар hоно хоёр байба. Тэдэ хоёрнай [illegible] эхилбэл даа. Унажа, бодожо байгаад лэ удаахан тэн тэрээн носолдобо. Гэнтэ хорото шарань арьятандал доболон, hониноhоо тархи доро орон, хашүр шэнги амаараа нүгөөдэнхөө хүзүүнэй бажуушаба. Бидэшье нюдөө бэлтылзэн, амаа ангайгаад, хөөрүү хэлэхэ болоо hаа, амилангүй шаху энэ тулалдаае хараhаа байбабди. Тингэжэ байтараа, хорото шарань тархи монсогод гээд, стол дээгүүр мухаришаба. Тархиhаа хахасаhан hоно нилээд тэршээ болой, [illegible] хэдэ дахин эрьен тойроод, саашаа ниидэжэ ябашоо бэлэй.

Ц. БУЯНТУЕВ.
Хэжэнгын аймаг.

Халуун үдэр...

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефону[ууд]

Индекс: 670000, г. Ула[н]-Удэ, ул. Ленина, [illegible]. Телефоны: редактора — 2-54-54, приемная — 2-54-[illegible], зам. редактора — 2-68-0[illegible], зам. редактора — 2-62-6[illegible], отв. секретаря — 2-50-[illegible], секретариат — 2-66-76, от[делы]: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-2[illegible], писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, [об]щественная приемная — 2-56-62, машинное бюро — 2-37-8[illegible], корректорская — 2-35-95.